

*Institut
de
Ciències
de
l'Educació*

Memòria del curs 2001-2002

1. INTRODUCCIÓ.....	5
2. FORMACIÓ INICIAL DEL PROFESSORAT D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA	11
3. FORMACIÓ PERMANENT DEL PROFESSORAT	13
3.1. SECCIONS D'EDUCACIÓ INFANTIL, PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA	13
3.1.1. <i>Programa de Llengües</i>	<i>15</i>
3.1.2. <i>Programa de Matemàtiques.....</i>	<i>16</i>
3.1.3. <i>Programa de Ciències Experimentals.....</i>	<i>16</i>
3.1.4. <i>Programa de Ciències Socials</i>	<i>18</i>
3.1.5. <i>Programa d'Educació Visual i Plàstica.....</i>	<i>19</i>
3.1.6. <i>Programa d'Educació Física.....</i>	<i>20</i>
3.1.7. <i>Programa de Llengües clàssiques.....</i>	<i>20</i>
3.1.8. <i>Programa de Filosofia.....</i>	<i>20</i>
3.1.9. <i>Programa d'Educació Musical</i>	<i>23</i>
3.1.10. <i>Programa d'Educació en Valors</i>	<i>23</i>
3.1.11. <i>Programa d'Acció Tutorial.....</i>	<i>25</i>
3.1.12. <i>Programa d'Informàtica.....</i>	<i>26</i>
3.1.13. <i>Programa d'Educació Ambiental</i>	<i>26</i>
3.1.14. <i>Programa d'Educació Intercultural.....</i>	<i>27</i>
3.1.15. <i>Programa de Diversitat.....</i>	<i>27</i>
3.1.16. <i>Programa de Formació Professional.....</i>	<i>28</i>
3.1.17. <i>Programa d'Educació Infantil</i>	<i>31</i>
3.1.18. <i>Programa de Coeducació</i>	<i>32</i>
3.1.19. <i>Programa de Metodologia, Organització i Avaluació.....</i>	<i>33</i>
3.1.20. <i>Programa de Projectes de Treball.....</i>	<i>34</i>
3.1.21. <i>Programa d'Economia.....</i>	<i>35</i>
3.1.22. <i>Els Programes d'Educació Tecnològica i de Comunicació Audiovisual.....</i>	<i>36</i>
3.2. RESUM D'ACTIVITATS I ALUMNAT: TABULACIÓ I GRÀFIQUES.....	36
3.2.1. <i>Llistat de Grups de Treball</i>	<i>37</i>
3.2.2. <i>Per plans i programes.....</i>	<i>38</i>
3.2.3. <i>Per zones i modalitats</i>	<i>42</i>
3.2.4. <i>Activitats per nivell educatiu.....</i>	<i>44</i>
3.2.5. <i>Matriculats per modalitats.....</i>	<i>44</i>

3.3. SECCIÓ DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA	45
3.3.1. Les activitats que es fan en aquesta secció.....	45
3.3.2. El professorat que ha intervingut en les activitats.....	45
3.3.3. L'alumnat que ha intervingut en les activitats.....	46
3.3.4. Altres activitats	46
3.3.5. Perspectives de cara al futur	46
4. RECERCA.....	49
4.1. SECCIÓ D'INVESTIGACIÓ	49
4.1.1. Servei d'Assessorament Metodològic (SAM)	49
4.1.2. Ús de noves Tecnologies de la Informació i la Comunicació.....	49
4.1.3. Perspectives de futur.....	50
4.2. GRUPS I PROJECTES	50
4.2.1. Recerca sobre "El centre educatiu, context problemàtic per al professorat d'Ensenyament Secundari Obligatori. Anàlisi de les causes i elaboració de propostes per promoure el canvi institucional i professional"	50
a) Justificació	50
b) Objectius	51
c) Metodologia	52
d) Estat actual de la recerca i previsió de finalització	52
4.2.2. Grup de Recerca Consolidat: Ensenyament i Aprenentatge Multimèdia	53
a) Projectes d'investigació i desenvolupament subvencionats	54
b) Publicacions conjuntes	55
4.2.3. Grup de recerca per a l'Estudi del Repertori Lingüístic	55
a) Projectes d'investigació finançats	55
b) Participació en xarxes temàtiques	56
c) Participació en congressos i seminaris	56
d) Publicacions	57
4.2.4. Estudi sobre Serveis per a la infància	57
4.2.5. Grup de recerca i formació en temes transversals	58
a) Justificació del projecte.....	59
b) Objectius generals del grup.....	60
c) Activitats realitzades durant el curs 2001-2002	60
4.2.6. Estudi "Aprendre en xarxa. Estudi sobre les xarxes d'intercanvi de coneixements de Catalunya".....	61
5. SECCIÓ D'UNIVERSITAT	63
5.1. ACTIVITATS DE FORMACIÓ ORGANITZADES PER LA SECCIÓ.....	63
5.1.1. Cursos sobre TICs	63
5.1.2. Professorat novell.....	64
5.2. INFORMACIÓ I SEGUIMENT DELS PROJECTES D'INNOVACIÓ REFERITS A FORMACIÓ DEL PROFESSORAT	64
5.3. COL·LABORACIÓ AMB DIVERSES INICIATIVES INSTITUCIONALS	64
5.4. ACTIVITATS CO-ORGANITZADES AMB ALTRES UNIVERSITATS I ENTITATS	65
5.5. PERSPECTIVES PER AL CURS 2002-2003.....	66

6. FORMACIÓ DE PROFESSORAT D'ESCOLES D'ADULTS (CONVENI DGFA/ICE-UB).....	67
6.1. ACTIVITATS REALITZADES.....	67
6.2. PERSPECTIVES DE FUTUR.....	68
7. PREMI PAU VILA	69
8. SEMINARI LLENGÜES I EDUCACIÓ.....	69
8.1. XXIII SEMINARI LLENGÜES I EDUCACIÓ.....	69
8.2. REVISTA-FÒRUM SOBRE PLURILINGÜISME I EDUCACIÓ	70
8.3. CURS DE POSTGRAU EN EDUCACIÓ PLURILINGÜE	70
8.4. PUBLICACIONS	71
8.5. ALTRES ACTIVITATS.....	71
8.5.1. <i>Celebració del Dia Europeu de les Llengües</i>	71
8.5.2. <i>Col·laboració amb la Càtedra UNESCO Llengües i Educació de l'Institut d'Estudis Catalans</i>	71
8.5.3. <i>IV Simposi Llengua, Educació i Immigració</i>	71
9. JORNADES I CONGRESSOS.....	73
10. MÀSTERS I POSTGRAUS.....	73
11. PUBLICACIONS	75
11.1. CUADERNOS DE FORMACIÓN DEL PROFESORADO. EDUCACIÓN SECUNDARIA (ICE-UB / HORSORI)	75
11.2. CUADERNOS DE EDUCACIÓN (ICE-UB / HORSORI).	75
11.3. CUADERNS DE FORMACIÓN PROFESSIONAL	76
11.4. REVISTA ENSEÑANZA DE LAS CIENCIAS SOCIALES. REVISTA DE INVESTIGACIÓN.....	76
11.5. COL·LECCIÓ TEAM	76
11.6. ALTRES PUBLICACIONS	76

1. INTRODUCCIÓ

Com cada any correspon donar compte de l'activitat desenvolupada per l'ICE al llarg del curs 2001-2002. Són moltes les pàgines que podríem omplir si volguéssim recollir detalladament totes les activitats fetes durant un curs que ha estat ple d'esdeveniments molt importants per la vida, la dinàmica i les persones que formen part de l'ICE.

El primer d'aquests esdeveniments va ser la pèrdua del nostre entranyable director i amic Jesús Garanto Alós, el qual amb una gran il·lusió, esforç i de forma excel·lent, malgrat la seva malaltia, va continuar treballant i projectant el futur de l'ICE fins al dia 26 de novembre de 2001, data del seu traspàs. Les paraules no poden glossar la seva vàlua professional i la seva qualitat humana. Els que el vàrem conèixer i vàrem gaudir de la seva amistat, compartint el seu treball, la seva il·lusió i la seva gran riquesa personal, el tindrem sempre present per com era, pel seu saber i pel seu saber estar. Les seves actituds eren de compromís, amb una constant cerca de la superació i una gran sensibilitat per captar les necessitats de les persones que l'envoltaven. El seu tarannà i la seva entrega és i serà per a molts de nosaltres un model de comportament.

Serveixin aquestes línies com a homenatge a ell, a la seva esposa i als seus fills i com a record viu de la seva presència entre nosaltres. Homenatge que és continuació del que es celebrà el dia 13 de juny, a l'Aula Magna de la Divisió V, en un acte organitzat pels seus companys de l'ICE i del departament MIDE i presidit pel rector, Dr. Joan Tugores. També es va inaugurar a la seu de l'ICE una aula, petita i acollidora, que porta el seu nom –*Aula Jesús Garanto, professor d'aquesta Universitat*– i es va editar un llibre titulat *Homenatge al Dr. Jesús Garanto*, on es publiquen els parlaments de les persones que van participar a l'acte del dia 13 de juny i altres escrits que expressen els sentiments dels seus amics i d'altres persones que el van conèixer.

El relleu en la direcció de l'ICE es produeix a primers d'any en ser elegit, el 20 de febrer, el Dr. Miquel Martínez Martín, catedràtic de Teoria Educativa i membre del Departament de Teoria i Història de l'Educació de la nostra Universitat. En anys anteriors havia exercit, entre altres, els càrrecs de vicerector de la Docència i Estudiants, durant el mandat del rector Dr. Antoni Caparrós, i de degà de la Facultat de Pedagogia (1986-1990).

Després de prendre possessió del càrrec, el 22 de març del 2002, el director va confirmar en el seu càrrec a les persones de l'equip de direcció i als diferents caps de les seccions. Així l'equip durant el curs 2001-2002 ha estat format per:

<i>Director:</i>	Miquel Martínez Martín (des del 22 de març de 2002). El Dr. Jesús Garanto Alós va ser director de l'ICE fins al 26 de novembre de 2001.
<i>Director adjunt:</i>	Iñaki Echebarría Aranzábal
<i>Secretària:</i>	Carmen Buisán Serradell
<i>Cap de la Secció Administrativa:</i>	M. Carmen Oliva Albadalejo
<i>Cap de la Secció d'Universitat:</i>	Salvador Carrasco Calvo
<i>Cap de la Secció d'Ensenyament Secundari:</i>	Carmen Albaladejo Marcet
<i>Cap de la Secció d'Ensenyament Infantil i Primari:</i>	Maite Colén Riau
<i>Cap de la Secció de Normalització Lingüística:</i>	Marcel Fité Argerich
<i>Cap de la Secció d'Investigació:</i>	Teresa Anguera Argilaga (fins 30 de juny de 2002)
<i>Coordinador general del Certificat d'Aptitud Pedagògica (CAP):</i>	Josep M. Gutiérrez González

Els objectius fonamentals de l'ICE són potenciar les seccions, continuar i intensificar l'obertura als diferents sectors de l'educació, establir línies prioritàries de recerca que identifiquin l'ICE i intensificar accions en l'àmbit de la formació del professorat a la UB. Aquests objectius es concreten en:

1. Definir les línies de treball per marcar els trets fonamentals i el desenvolupament de les activitats futures de l'Institut. Les propostes es presentaran al Consell de Direcció, per aprovar les directrius generals del futur treball.
2. Avançar en l'aplicació el nou reglament de l'ICE, tot i que està condicionat al desplegament de la nova llei d'universitats.
3. Continuar amb la col·laboració amb el Rectorat i la Divisió en l'àmbit docent i altres àmbits relacionats amb les tasques de l'ICE.
4. Continuar amb la tasca de donar a conèixer l'ICE en tots els àmbits.
5. Prestar serveis en l'oferta semipresencial de docència.
6. Endegar un procés d'anàlisi per millorar el servei de publicacions i obrir noves línies.

7. Continuar amb la millora i l'agilització dels processos administratius.
8. Cercar línies prioritàries per desenvolupar recerca de tipus transversal, realitzada per equips multidepartamentals.
9. Apostar per l'obertura a la Universitat i integrar, a més del que es fa, altres funcions i accions d'interès per l'Institut i la Universitat. S'haurien de potenciar noves dimensions a més de la de formació del professorat.

El nombrós i dens volum d'activitats dutes a terme des de l'ICE de la Universitat de Barcelona al llarg del curs acadèmic 2001-02 únicament ha estat possible pel concurs, l'esforç, el compromís i la il·lusió de tot un extens i ric grup de professionals de tots els nivells educatius als quals ja des d'aquestes primeres línies volem felicitar i agrair la seva col·laboració. L'elevat nombre de persones que han rebut formació des de l'ICE durant aquest curs és un indicador del volum d'activitats formatives desenvolupades per l'Institut.

ACTIVITATS FORMATIVES	ALUMNAT MATRICULAT
Formació Inicial professorat d'Educació Secundària (CAP)	1.248
Formació permanent professorat d'Ed. Infantil, Primària i Secundària	7.292
Formació professorat universitari	650
Formació professorat d'Escoles d'Adults	814
Normalització lingüística	439
Altres: Congressos, Jornades, Tallers, ...	1.001
TOTAL	11.444

Per dur a terme les tasques de formació, d'investigació, d'assessorament i de producció de materials i, en definitiva, de presència de la Universitat de Barcelona a través de l'ICE en tots els contextos educatius als quals es fa referència al llarg de la memòria, hem comptat amb les adscripcions dels professors/es que formen part de l'equip directiu i de les de Maite Colén Riau i Otilia Defis Peix, del Departament de Didàctica i Organització Educativa; M. Rosa Buxarrais Estrada i Ana Escofet Roig, del Departament de Teoria i Història de l'Educació; Joan Perera Parramon, del Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura; M. José Rubio Hurtado, del Departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació; José M. Gutiérrez González i Josep Palos Rodríguez, del Departament de Didàctica de les Ciències Socials; Salvador Carrasco Calvo, del Departament de Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions; i Liliana Tolschinsky Landsman, del Departament de Lingüística. Cal agrair-los la seva feina i dedicació.

Com tothom sap, el nostre ICE no té plantilla pròpia de professorat i es nodreix tant de les adscripcions parcials d'alguns professors de la Universitat, als quals hem fet referència, com de professors del Departament d'Ensenyament que es troben en comissió de serveis. Enguany hem comptat amb la dedicació competent i qualificada de vuit professionals d'aquests últims, per tal de coordinar i desplegar les activitats de Formació Permanent encarregades pel Departament d'Ensenyament, així com els Programes de

Formació en 16 Centres de Recursos. Aquestes persones són: Jordi Caja, Javier Fraile, Dolores López, Mercè Martínez i Teresa Mases. Els tres professionals restants (fins a arribar als vuit que durant aquest curs estan en comissió de serveis) han estat ja nomenats atès que estan encarregats de la Direcció adjunta de l'ICE, de la Secció d'Ensenyament Secundari i la Secció de Normalització Lingüística.

Han col·laborat amb Secció d'Investigació, i més concretament amb el Servei d'Assessorament Metodològic (SAM), els professors Margarita Bartolomé i Antoni Sans (del Departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació), Montse Freixa i Àngel Blanco (del Departament de Metodologia de les Ciències del Comportament), Liliana Tolchinski Landsman (del Departament de Lingüística) i la mateixa cap de la Secció. A tots el nostre agraïment per la seva dedicació i professionalitat i molt especialment a la cap d'aquesta Secció, la Dra. M. Teresa Anguera Argilaga, que el proper curs no estarà al front de la mateixa. Sentim molt la seva renúncia al càrrec i li desitgem molts èxits, tant personals com professionals, fora del nostre Institut.

També hem comptat a l'ICE amb la presència i treball del professor José Luis Rodríguez Illera (del Departament de Teoria i Història de la Divisió V) i la col·laboració de becaris/es adscrits/es a investigacions en curs, com ara: Carlos Bravo, Lúdia Daza, Mercè España, Daniel Figueres, Olatz López, Jordi Lora, Mª Victoria Martín, i Catherine Simonou. Assignades a altres serveis de la Universitat però adscrites a l'ICE conjunturalment, han estat becaris/àries les següents persones: Marco Gil, Esther Gil, Mercè Noguer i Eva Tomás. També han col·laborat amb els diferents Programes i Projectes d'investigació de l'ICE: Melina Aparici, Ester Casals, Cristina Fuertes, Patricio Giacomino, Olga Herrero, Ricard Luquero, Enric Prats, Elisa Rosado, Òscar Serra i Silvia Torquet

Per tal de donar resposta a les abundants necessitats informàtiques de l'ICE hem comptat amb els tècnics Rafael Becerra i Francesc Martí. Paco Pérez ens ha donat un incalculable suport en el manteniment de la WEB de l'ICE.

Durant el curs 2001-2002 hem comptat amb el qualificat suport administratiu de M. Antònia Civantos, Albert Coines, Xavier Foix, Roser Gázquez, Marisa Herrero, Maite Hurtado, Núria Llaberia, Pilar Navarro, Rosa Novoa, David Oliva, Koldo Ramos, M. Àngels Segura i Cristina Rojas. Des d'aquestes ratlles volem agrair-los la seva dedicació, i professionalitat.

Volem expressar també el nostre agraïment a tots els col·laboradors amb els quals l'ICE pot comptar per dur a terme les diferents activitats: coordinadors i professors del CAP i de Normalització Lingüística, formadors dels cursos del Programa de Formació Permanent del Departament d'Ensenyament, dels cursos d'iniciativa de l'ICE, seminaris, assessoraments, investigadors i els nombrosos centres educatius amb els quals necessàriament hem hagut d'estar en contacte per poder portar a terme tot això. Agraïment que també volem fer arribar a totes aquelles institucions que han confiat en la nostra capacitat i en la qualitat de la nostra feina i ens han encomanat tasques docents, d'assessorament i d'investigació.

Ha estat estreta i fructífera la col·laboració amb la Direcció General de Formació d'Adults de la Conselleria de Benestar Social, amb les àrees d'Educació i Cultura de la Diputació de Barcelona i les àrees educatives de l'Ajuntament Barcelona i d'altres

institucions (Ateneu, MACBA, Fundació Congrés de Cultura Catalana, Consell Audiovisual, Institut d'Infància i Món Urbà, Centre d'Estudis de l'Esplai) i d'altres institucions universitàries d'arreu del món, sobretot de Llatinoamèrica (Organització d'Estats Iberoamericans per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (OEI), Universitats de Puebla, Monterrey, etc.), amb les quals tenim convenis de col·laboració. L'ICE ha estat també un espai de portes obertes per a grups de consulta d'universitats americanes de Mèxic, Argentina, Xile, Veneçuela, etc. interessades per la nostra tasca, organització i funcionament.

La col·laboració amb els departaments de la Divisió V en tasques formatives, programes i investigació s'ha anat intensificant i la col·laboració amb la resta de divisions de la Universitat ha estat més important que en anys precedents.

És difícil destacar quines de les accions formatives desenvolupades durant el curs 2001-02, i que presentem breument en aquesta memòria, tenen més rellevància. Totes han contribuït a fer més possible un desig compartit per tot el personal de l'Institut: que l'ICE de la Universitat de Barcelona sigui un lloc de trobada de persones -professionals de nivells i procedències diverses- per compartir inquietuds, detectar necessitats, formalitzar projectes, programar activitats i donar resposta, en la mesura del possible, a les demandes educatives expressades i formulades per les diferents instàncies de la societat catalana.

Barcelona, setembre de 2002

2. FORMACIÓ INICIAL DEL PROFESSORAT D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

Malgrat la peculiar situació de transició del curs del CAP, aquesta secció ha continuat la línia d'adequació i millora de la Formació Inicial del Professorat d'Educació Secundària, a través dels cursos per a l'obtenció del Certificat d'Aptitud Pedagògica (CAP). El seu objectiu prioritari ha estat completar la formació dels alumnes llicenciats i d'últim curs de carrera en els aspectes relacionats amb el procés d'ensenyament-aprenentatge i amb el domini de les tècniques i estratègies didàctiques de la seva àrea i especialitat.

Aquestes línies d'adequació i millora s'han centrat en els aspectes següents:

1. Oferir un bon servei en els aspectes logístics i administratius del curs: aules, transport, informatització de la informació, matriculació, certificacions i nòmines.
2. Coordinar de forma adequada els diversos cicles i mòduls del curs: programació, avaluació, criteris d'actuació i lliurament de materials.
3. Potenciar el coneixement de l'estructura, organització i problemàtica actual dels centres de secundària, dels diferents òrgans de gestió i pedagògics, de les seves funcions i responsabilitats.
4. Programar el Pràcticum com a eix integrador d'activitats i experiències enriquidores de l'alumne, tant en la seva formació teòrica, com en la seva preparació professional. En aquest sentit, les activitats del curs han estat programades com un escenari més d'investigació.
5. Intentar incrementar la dignificació professional del professorat del CAP, tant en les retribucions com en la seva formació.
6. Continuar la col·laboració amb altres àrees relacionades amb la formació del professorat a través de diverses publicacions, informes, intercanvis amb altres ICEs i Institucions, etc.
7. Continuar oferint el *Curs de Formació Inicial del Professorat de Secundària per a l'Ensenyament de les Arts Plàstiques*. Aquest curs amb caràcter alternatiu al CAP, és organitzat conjuntament pel Departament d'Expressió Plàstica de la Facultat de Belles Arts i l'ICE, i la seva pretensió és dissenyar i introduir dintre del currículum d'estudis universitaris un pla de formació teòrico-pràctica que pugui servir com a referència per a la futura Formació Inicial del Professorat de Secundària de les Arts Plàstiques.
8. Continuar la col·laboració i participació en les tasques d'informació i assessorament del nou curs "*Títol Professional d'Especialització Didàctica*".

Els mòduls i professors/es coordinadors/es, durant el curs 2001-02, han estat els següents:

- Didàctica de l'Alemanys i pràctiques	Dolors López
- Didàctica de l'Anglès i pràctiques	Josep M ^a Ferran
- Didàctica de les Ciències Econòmiques	Ramon Masriera
- Didàctica de les Ciències Naturals i pràctiques	Carme Albaladejo
- Didàctica de les Ciències Socials i pràctiques	José Palos
- Didàctica del Dibuix i pràctiques	Fernando Hernández/José Moreno
- Didàctica de la Filosofia i pràctiques	José M ^a Gutiérrez

- Didàctica de la Física i Química i pràctiques	Aureli.Caamaño/Daniel Ubach
- Didàctica del Francès i pràctiques	Joana Vidal
- Didàctica de la Llengua i Literatura castellana i pràctiques	Carles Bastons
- Didàctica de la Llengua i Literatura catalana i pràctiques	Ferran Gadea
- Didàctica de les Llengües Clàssiques i pràctiques	Bàrbara Matas
- Didàctica de les Matemàtiques i pràctiques	Iolanda Guevara
- Legislació i Organització Escolar	Avelí André
- Mòduls d'Educació Física ¹	Xavier Hernández
- Psicopedagogia	Caterina Cuerda

El nou coordinador del CAP d'INEFC ha estat Xavier Hernández en substitució de Jaume Casamort que, no obstant, ha continuat col·laborant en tasques de programació i assessorament del curs.

Un breu resum del que ha estat el curs del CAP 2001/02 en funció de les especialitats, nombre d'alumnes i professors, és el següent:

MATÈRIES	ALUMNAT	GRUPS		PROFESSORAT	
		Dissab.	Dii-Dc	Teoria	Tutors/es
ALEMANY	23	1	-	2	5
ANGLÈS	117	4	-	10	24
CASTELLÀ	136	3	1	8	28
CATALÀ	82	2	1	6	17
CIÈNCIES	71	2	-	5	17
CLÀSSIQUES	30	1	-	3	8
DIBUIX	25	-	1	5	5
ECONÒMIQUES	24	-	1	2	6
FILOSOFIA	125	3	1	8	26
FÍSICA/QUÍMICA	41	2	-	5	10
FRANCÈS	15	1	-	3	4
HISTÒRIA	340	8	3	20	71
INEF	150	2	1	12	24
MATEMÀTIQUES	71	1	-	3	18
TOTALS	1248	29	12	94	254

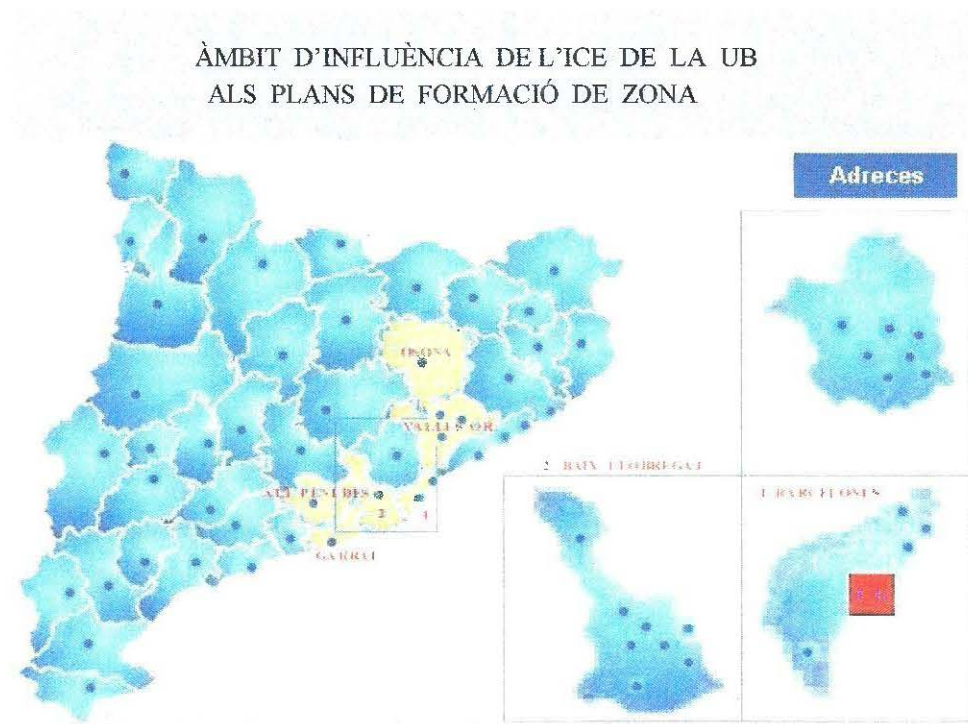
Es manté pràcticament la mateixa matriculació del curs anterior. Hem de tenir en compte un lleuger augment a l'especialitat d'anglès (33 alumnes més) i un descens al CAP d'INEFC (96 alumnes menys), motivat perquè el curs passat hi havia matriculats els alumnes procedents de dos plans diferents d'INEFC.

¹ 1). Manifestacions bàsiques de la motricitat. 2) Avaluació i Estratègies de l'ensenyament de l'Activitat Física i l'Esport. 3) Elements prescriptius de l'ensenyament de l'Activitat Física i l'Esport

3. FORMACIÓ PERMANENT DEL PROFESSORAT

3.1. SECCIONS D'EDUCACIÓ INFANTIL, PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA

Durant el present curs aquestes seccions de formació del professorat han desenvolupat l'encàrrec del Departament d'Ensenyament de planificar, elaborar, organitzar i avaluar les activitats de formació del professorat no universitari dels setze plans de formació de zona, de la província de Barcelona, que es detallen a continuació:

A la ciutat de Barcelona, els plans de formació organitzats per l'ICE corresponen als dels àmbits dels CRP marcats en vermell.

Des de les esmentades seccions s'han desenvolupat també diversos **programes de formació de formadors**, i, en general, s'han organitzat totes les accions pertinents per donar resposta a les necessitats formatives que planteja el professorat dels nivells educatius d'infantil, primària i secundària en relació a la temàtica concretada en el marc del bloc B (millora de la pràctica docent) del II Pla de Formació del professorat de la Generalitat de Catalunya.

Des del Departament d'Ensenyament se'ns han continuat encarregant els mòduls d'Aprofundiment relacionats amb la implantació dels nous batxillerats, però adreçats a professorat especialista en la matèria o a professorat que havia realitzat prèviament els cursos d'actualització.

Un altre conjunt d'activitats que han tingut molt bona acollida i participació han estat les conferències d'Actualització de continguts curriculars per al professorat de batxillerat LOGSE que s'han realitzat, en coordinació amb el responsable de les PAAUs, en diverses matèries i, el curs realitzat conjuntament amb el MACBA sobre art i cultura contemporànies.

Per dur a terme aquestes tasques, el professorat responsable de formació de l'ICE (un equip de professors i professores de tots els nivells educatius) s'organitza a l'entorn de dos àmbits de treball: PLANS I PROGRAMES.

L'àmbit que denominem PLANS és el que aglutina les tasques de planificació operativa de la formació permanent; aquestes tasques són: detecció i anàlisi de necessitats formatives, planificació de les activitats de formació que donin resposta a les necessitats detectades, organització, seguiment, avaluació i gestió d'aquestes activitats.

L'àmbit de PROGRAMES és el que s'ocupa de les tasques de programació de la formació que ofereix l'Institut:

- és l'encarregat de seleccionar i formar grups estables de formadors i formadores en les diferents temàtiques,
- elabora línies d'intervenció coordinades i coherents amb el model de formació de l'ICE,
- dissenya els programes base de les activitats de formació, tant dels plans de zona com de l'oferta pròpia de l'ICE (conjunt d'activitats obertes a tot el professorat que s'ofereixen al llarg del curs, en dos programes concrets: la *Tardor* i la *Hivern*),
- marca les línies d'investigació prioritàries i en realitza el seguiment,
- determina les grans línies de formació i recerca que s'han de seguir en el futur, a partir de l'avaluació de les activitats fetes,
- realitza propostes de publicació dels materials elaborats pels diferents grups de treball.

Dels 23 programes que han desenvolupat les seves activitats aquest curs, 2 han integrat les seves accions en d'altres. Així l'ICE, en acabar aquest any, compta amb 21 programes, que responen a totes les àrees curriculars, temes transversals, metodologia, avaluació, i temes emergents en el procés de formació del professorat dels diferents

nivells educatius. Les accions formatives han anat encaminades, prioritàriament, a l'intercanvi d'experiències pedagògiques, l'actualització de coneixements, a l'avaluació, a la recerca i a nous plantejaments didàctics i organitzatius relacionats amb l'ESO, els nous Batxillerats i els Cicles Formatius.

El personal de plans i programes ha treballat en la millora de la documentació a través de la qual es defineixen els projectes de treball i els programes d'actuació, i s'han definit els indicadors per a l'avaluació de les diferents modalitats de formació.

Encara que s'han realitzat activitats de les diferents modalitats de formació (cursos, seminaris, grups de treball, assessoraments a centres educatius, conferències, trobades i jornades pedagògiques...), continua destacant el gran augment de les modalitats d'assessorament i seminari que afavoreixen una major participació activa del professorat i l'establiment de processos de reflexió de la pràctica i del treball cooperatiu dels equips docents.

A continuació es presenta un resum de les activitats portades a terme en els Plans de Formació permanent de professorat a Zones (PFZ) i de la resta d'activitats realitzades per les seccions de formació de l'ICE durant l'actual curs.

3.1.1. Programa de Llengües

Durant el mes de setembre van tenir lloc els cursos de **TARDOR**, en els quals el programa de llengües va oferir un "*curs-taller de Theatre in the ELT Class: Roleplays, Simulations, and Plays*", dirigit al professorat de llengües estrangeres d'anglès, així com també un curs adreçat al professorat de llengua catalana: "*Crèdit de modalitat: literatura catalana*". Del 17 d'octubre al 25 de maig es va realitzar un curs adreçat al professorat de llengües clàssiques i ciències socials: "*La Catalunya Romana desconeguda IV*".

Des de l'1 d'octubre i fins al 20 de desembre es va ofertar un *assessorament didàctic virtual d'anglès* adreçat al professorat de secundària en actiu amb prioritat del professorat de zones rurals.

Adreçat al professorat de batxillerat, especialment pensat per impartir les assignatures de literatura catalana, literatura castellana i literatura universal s'ha realitzat un curs anomenat "*Estratègies de la lectura VI: narrativa del segle XX*".

Del 17 d'octubre i fins al 25 de maig va tenir lloc el curs "*Les belles arts i la tècnica: del món antic a l'actualitat*", adreçat al professorat de llengües clàssiques.

Durant aquest curs s'ha fet el seguiment d'un **grup de treball** sobre *Lectura i escriptura a l'escola*.

Perspectives de futur

El grup de llengües de secundària ens hem anat trobant durant el curs per fer un seguiment de les activitats en curs i per dissenyar noves propostes de formació del professorat de secundària de cara al curs 2002/2003. Part d'aquestes noves propostes seguiran la línia dels Col·loquis iniciada el curs 1998/99. Començarem una sèrie de

cursos en col·laboració amb alguns museus de Barcelona. Pel que fa a l'anglès estem treballant per poder oferir cursos de metodologia d'anglès primerenc i de multilingüisme. El programa de llengües vol iniciar el proper curs una recerca per poder elaborar materials interculturals de llengua i literatura.

3.1.2. Programa de Matemàtiques

El Programa de Matemàtiques ha organitzar durant el curs 2001-2002 un total de 27 activitats amb participació de 359 professors i professores. Quasi la totalitat d'aquestes activitats són assessoraments a centres d'Educació Primària i és pràcticament inexistent la demanda de formació per part dels professionals de l'Educació Secundària.

Els temes més freqüents són els que fan referència a la metodologia i la programació. En la demanda de cara al curs 2002-2003 s'observa un gran increment de demandes de formació sobre la resolució de problemes i el càlcul mental, concretament en la línia del treball del Quinzet. Això fa que sigui necessari planificar una formació de formadors de cara a donar resposta a una demanda que supera les possibilitats d'intervenció dels formadors que habitualment fan aquest tipus d'intervenció.

Els grups de treball de matemàtiques continuen una sèrie de treballs de recerca al voltant de temes de multiculturalisme i matemàtiques tant a nivell de l'Educació Secundària com Primària i Infantil.

El grup d'Història de les Matemàtiques continua la seva feina amb l'objectiu de redactar un llibre de cara a la col·lecció MIE-GRAÓ sobre l'ús de la història de les matemàtiques a l'aula.

En col·laboració amb CASIO i l'ABEAM hem organitzat un curs sobre calculadores gràfiques amb participació de 18 professors i professores d'Educació Secundària.

De cara al proper curs tenim la intenció de constituir un grup estable de professors i professores d'Educació Primària per la millora de l'ensenyament de les matemàtiques en aquesta etapa educativa ja que som conscients de la manca de referents institucionals que pugin acollir les inquietuds dels professionals interessats en aquesta millora.

Un altre objectiu per al proper curs és l'organització d'unes Jornades sobre la Resolució de Problemes a nivell d'Infantil, Primària i Secundària amb la intenció de reflexionar sobre les estratègies d'ensenyament i aprenentatge d'aquest tòpic curricular i clarificar el discurs dels formadors i formadores que treballen amb nosaltres.

3.1.3. Programa de Ciències Experimentals

Aquest programa ha desenvolupat 16 activitats durant aquest curs, les més destacables, són les següents:

- S'ha realitzat formació específica per al professorat que impartirà Batxillerat Científic, tant el que fa referència a la seqüenciació de continguts com a

l'avaluació i metodologia, sobretot en relació als mòduls d'aprofundiment en Ciències de la terra i del medi ambient.

- S'han prioritzat grups de treball per l'elaboració de recursos i materials relacionats amb el Batxillerat Científic.
- S'ha realitzat un mòdul d'aprofundiment per treballar la matèria del Batxillerat "Ciències de la Terra i el Medi Ambient", que s'ha concretat en l'activitat formativa: *"Curs de camp pràctic sobre Ciències de la Terra i del Medi Ambient. La geologia de Barcelona"*.
- Els grups de treball han continuat elaborant materials per al Batxillerat Científic: "La Física per al Batxillerat", "Les Ciències de la Terra i del Medi Ambient: recursos pràctics", "Les Ciències de la Terra i del Medi Ambient: un projecte virtual", "La Biologia al batxillerat: procediments a treballar" i un seminari permanent "D'innovació i Recerca en Didàctica de les CCEE.
- Els grups de treball de zones han incidit en el coneixement natural proper com a recurs a utilitzar per les diferents institucions educatives.
- L'actualització de Continguts curriculars per al professorat de Batxillerat de Ciències de la Terra i del Medi Ambient dissenyat conjuntament amb la coordinadora de les PAAUs, les conferències que s'han impartit són: *"Els efectes dels incendis forestals sobre els sòls"*, *"Bones pràctiques agràries per reduir la contaminació per nitrats"*, *"Cabals ecològics i de manteniment: determinació i estat dels rius a Catalunya"*.
- L'actualització de Continguts curriculars per al professorat de Batxillerat de Biologia dissenyat conjuntament amb la Societat Catalana de Biologia, les conferències que s'han impartit són: *"Renovar-se o morir, una terrible decisió per les nostres cèl·lules. Últims avenços en cicle cel·lular"*, *"Cap i cua, dors i ventre, esquerra dreta. Un viatge evolutiu"*.

Perspectives de futur

- El programa de Ciències Experimentals, continuarà desenvolupant les temàtiques relacionades amb els nous Batxillerats, especialment en relació al treball dels procediments en Biologia i als Treballs pràctics.
- Es crearà la pàgina Web amb l'objectiu de possibilitar un espai on el professorat d'aquesta àrea pugui tenir informació i intercanviar experiències.
- S'iniciarà un seminari amb la temàtica *"Innovació curricular i recerca didàctica en la química del batxillerat"*.
- S'iniciarà un seminari amb la temàtica *"Innovació curricular i recerca didàctica en la biologia del batxillerat"*.
- Es realitzaran un conjunt de cursos virtuals de Ciències de la Terra i del Medi Ambient, sota el títol *"Sostenibilitat o gestió racional dels recursos"* en el que s'inclouran 6 apartats, prenent com a referència el programa de l'assignatura.
- S'iniciarà un assessorament amb el títol *"Necessites un cop de mà per crear les teves activitats?"* que incorporarà sessions pràctiques d'assessorament al professorat que imparteix la matèria Ciències de la terra i del Medi Ambient

Altres aspectes prioritaris seran:

- Analitzar i dissenyar estratègies per la utilització de recursos extraescolars: museus, sortides.
- Introduir-se en les noves tecnologies per poder confeccionar un banc de dades de materials curriculars, projectes, etc.

3.1.4. Programa de Ciències Socials

En aquest període, el programa de Ciències Socials ha seguit amb la mateixa estructura i dinàmica iniciada en els darrers cursos. Aquest programa ha desenvolupat durant aquest curs 29 activitats, sent les tasques més destacables les següents:

- S'ha continuat la col·laboració amb el MACBA, realitzant els següents cursos *"Condicions postmodernes. Curs d'art i cultura contemporànies"*, *"Cridar amb les mans, cridar amb els ulls. Dominis de la pintura abstracta a la postguerra Europea"*, *"Una lectura d'histoire(s) du cinema de Jean-Luc Godard"*
- Amb referència als grups de treball, s'han continuat amb les dues línies enunciades l'any anterior, una relacionada amb la matèria de modalitat de Geografia al batxillerat amb l'elaboració de treballs com "El sistema econòmic mundial: procés de globalització" i "L'internet com a eina didàctica per l'ensenyament de la geografia".
- S'ha iniciat un seminari permanent de geografia amb la finalitat de conèixer les necessitats de formació del professorat de geografia i proposar temes a tractar.
- Es realitzaran el proper setembre "Les primeres jornades Ensenyament-Arxiu: Didàctica amb fonts d'arxiu"

Perspectives de futur

- Continuar oferint marcs de reflexió i debat per al professorat de secundària de l'àrea en la línia del seminari permanent de Geografia.
- Seguir impulsant el desenvolupament de treballs sobre coneixement del medi local a partir de grups de treball i assessoraments als centres que ho demanin.
- Dissenyar noves activitats per a les properes convocatòries d'Iniciativa ICE de *Tardor* i *Hivern*, tant a nivell de l'ICE com amb col·laboració amb el MACBA.
- Continuar treballant conjuntament amb el programa de noves tecnologies per poder confeccionar un banc de dades de materials curriculars, projectes, etc. relacionats amb la matèria.
- Continuar impulsant grups de treball, cursos, etc. relacionats amb la Geografia per al batxillerat.
- Acabar el disseny de la pàgina web del programa.
- Fomentar la creació d'un seminari permanent on el professorat de Ciències Socials es trobi i pugui intercanviar experiències, recursos, innovacions, etc.
- Iniciar la recerca i la innovació en la utilització de les tecnologies en la utilització de les Ciències Socials.

3.1.5. Programa d'Educació Visual i Plàstica

El dia 20 d'octubre de 2001 es va celebrar a l'Institut del Teatre de Barcelona la *XIV Trobada de Plàstica* adreçada al professorat de primària. El tema central d'aquesta Trobada ha estat "*L'art, generador d'aprenentatges*".

Al llarg del curs 2001-2002 s'ha preparat de la quinzena Trobada adreçada al professorat d'infantil, primària i secundària, que tindran com a tema central "*Plàstica o Visual?*".

Per primera vegada s'han realitzat tres sessions de formació de formadors adreçades als col·laboradors i col·laboradores del Programa. Els temes tractats han estat "Dinàmica de grups" i "El futur de la formació permanent". Els ponents convidats han estat el Sr. Albert Serrat i el Sr. Francesc Imbernon.

Durant el curs s'han celebrat sis reunions amb la finalitat de coordinar les tasques de formació i les d'autoformació dels propis formadors.

Els mesos de gener-febrer del 2002 es va dur a terme el cicle de conferències "*El paisatge: de la figuració a l'abstracció*", centrades en explicar les diferents respostes plàstiques possibles davant un mateix motiu. S'ha convidat quatre artistes, Montserrat R. Garzo, Francesc Artigau, Albert Ràfols-Casamada i Perejaume. En aquest cicle de conferències es va comptar amb la col·laboració del Sr. Arnau Puig, que va coordinar el cicle i el va cloure.

S'ha continuat col·laborant amb el Museu Nacional d'Art de Catalunya. Fruit d'aquesta col·laboració es va organitzar el curs "*L'obra artística d'Alberto*" a partir de l'exposició temporal sobre aquest artista, impartit per Marta Berrocal i Anna Riera.

S'ha proposat un nou curs de formació permanent per al professorat de Batxillerat Artístic, imatge.

Durant aquest curs s'ha redactat el document final que recull els treballs del seminari Transició Batxillerat - Universitat de Belles Arts.

S'ha iniciat la recerca de la situació de la plàstica arreu d'Espanya.

Les *perspectives de futur* que es consideren són:

- Aprofundir en el procés de formació encetat el curs 2001-2002 a partir de cicles de conferències i de col·laboracions amb museus.
- Inicial la col·laboració amb el Museu de Zoologia.
- Penjar a Internet la base de dades del Projecte Museu d'Art Infantil amb la finalitat de recollir treballs de les escoles.
- Organitzar la *XVI Trobada de Plàstica*.
- Continuar la recerca de la situació de la plàstica arreu d'Espanya.

3.1.6. Programa d'Educació Física

El programa d'Educació Física ha programat activitats de formació complementàries a la formació inicial dels especialistes en aquesta àrea tant a Educació Primària com a Secundària. S'ha centrat en la programació de temes específics centrats en balls de saló, la bicicleta de muntanya, els patins en línia i la vela.

S'han continuat els treballs del grup de treball de professors d'Educació Secundària amb la finalitat d'integrar les diferents matèries d'expressió, corporal, musical i plàstica en un programa de tutoria per a l'ESO.

S'han realitzat dues reunions de coordinació dels formadors que han realitzat alguna activitat de formació, amb la finalitat d'analitzar les demandes de les Zones i valorar el funcionament de les activitats realitzades.

El Programa ha consolidat la col·laboració amb el Centre Municipal de Vela, tornant a proposar el curs d'*Iniciació a la Vela* i s'han encetat noves col·laboracions amb federacions esportives, voleibol i tennis taula.

Perspectives de futur

- Potenciar els temes relacionats amb els nous esports o esports minoritaris, i l'expressió corporal a l'educació secundària.
- Cercar la col·laboració d'altres entitats esportives per oferir activitats de formació d'esports que necessiten infraestructures específiques.

3.1.7. Programa de Llengües clàssiques

El programa de Llengües clàssiques ha continuat centrat prioritàriament a donar eines per al professorat que ha d'afrontar els nous batxillerats. Aquest Programa ha coordinat i dissenyat el curs "*La Catalunya Romana desconeguda IV*" i "*Les belles arts i la tècnica: del mon antic a l'actualitat*".

Perspectives de futur

El curs vinent es continuarà treballant en la mateixa línia amb l'objectiu de donar eines per afrontar els nous ensenyaments i prioritzant les següents tasques:

- Curs sobre la "*Catalunya i Tarraconense desconegudes V*".
- Curs "*La vida quotidiana al món clàssic: antiguitat vs modernitat*".
- Es potenciaran grups de treball per reflexionar sobre la incorporació dels nous continguts curriculars en el batxillerat.

3.1.8. Programa de Filosofia

Les activitats del programa d'ètica i filosofia, que es relacionen a continuació, han estat dirigides primordialment a la investigació i l'actualització didàctica dels professors de Filosofia a l'ensenyament universitari i secundari.

- ✓ Durant aquest curs hem estat treballant en la construcció de la pàgina Web del programa d'Ètica i Filosofia de l'ICE, dirigida principalment als alumnes i professors de batxillerat i universitat. Aquesta pàgina intenta crear un espai telemàtic, dintre de la xarxa general (internet), que garanteixi l'orientació, el nivell i el rigor filosòfic d'aquests nivells d'ensenyament.

En una primera fase s'ha portat a terme la presentació general de la Web del programa amb els següents apartats:

- L'àrea d'Ètica i Filosofia
- Formació inicial i permanent
- Recerca didàctica
- Publicacions
- Enllaços
- Recursos a la xarxa

En una segona fase, s'ha començat a treballar aquest últim apartat, "*Recursos en xarxa*", a través del qual pretenem oferir un espai públic i gratuït de materials i recursos per a professors i alumnes. En principi els diversos apartats que contemplarà són els següents:

1. *El comentari de text*: reflexions sobre el comentari de text, exemples de comentaris de text, recopilació de textos bàsics agrupats per unitats temàtiques del nou currículum (Filosofia 1 i Filosofia 2) i per la seva dificultat (en tres nivells) i ajusts per a la realització del comentari.
 2. *Bibliografia comentada*: llibres que puguin ser llegits per un alumne de batxillerat, i que tractin temes que estiguin relacionats amb alguna unitat temàtica del nou currículum de les dues matèries de filosofia. S'exposaria un resum breu de la obra, el grau de dificultat i la seva utilitat dins la matèria.
 3. *Exercicis de lògica i metodologia de la ciència*: Diagrames de Wenn, deducció natural, fal·làcies, correcció de raonaments inductius, formalització... etc. Enllaços a altres webs sobre aquesta temàtica.
 4. *Jocs interactius*: Relacionar un petit fragment amb un autor, relacionar algun esdeveniment històric, artístic o científic amb un autor o un corrent filosòfic, endevinalles, preguntes tipus test agrupades temàticament
 5. *Fòrum*: Ofereix la possibilitat als alumnes de creació d'una comunitat virtual a fi de debatre i posar en comú idees filosòfiques.
- ✓ En la línia dels cursos anteriors hem treballat un seguit de temes i exercicis pràctics relacionats amb la matèria optativa de Sociologia del batxillerat, els quals properament seran penjats a la Web.

Seminari d'aprofundiment a la didàctica de la Filosofia al Batxillerat

Durant els dies 4 i 5 de setembre tenim previst realitzar un *Seminari d'aprofundiment a la Didàctica de la Filosofia al Batxillerat* per tal de analitzar i reflexionar sobre els nous continguts curriculars de *Filosofia 1* i *Filosofia 2* al batxillerat, intercanviar materials i experiències didàctiques amb altres professors i experimentar seqüències didàctiques.

Cursos d'actualització de coneixements

El programa contemplava la possibilitat de portar a terme els cursos. “*La mirada de Freud; una sospita actualitzada*” a càrrec del professor Lluís Roca, i “*Riure i filosofia*” a càrrec del professor Josep Martínez Santafé. Aquests cursos per motius logístics i de matriculació no varen poder portar-se a terme. Aquest últim és realitzarà el proper setembre.

Actualització de continguts curriculars

Es varen realitzar dues conferències, dirigides als professors de secundària i als llicenciats de Filosofia. El professor Dídac Ramírez del Departament de Matemàtica Econòmica, Financer i Actuarial, de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales va parlar “*Sobre el caràcter instrumental de la Filosofia a l'Educació Secundària*”. D'altra banda, el professor Agustín González, professor del Departament d'Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura i degà de la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona, va parlar de “*Nietzsche, un pensador intempestivo*”.

El interès d'aquests temes es va traduir en una molt bona acollida de assistència i participació en els debats. Les conferències es poden consultar a la Web de l'ICE.

Jornades i congressos

Properament l'ICE col·laborarà amb el Grup de Filosofia del Casal del Mestre de Santa Coloma de Gramenet en les *IV Jornades de Filosofia* dedicades a K.Popper i T.Khuhn, que tindran lloc els dies 7, 8 i 9 de novembre del 2002 a Santa Coloma de Gramenet.

Coordinació amb altres grups de treball i intercanvi de experiències

Com en anys anteriors hem mantingut l'intercanvi i la col·laboració amb la resta de seminaris, comissions de Filosofia i grups de treball de Catalunya i de la resta de l'Estat espanyol. Destaquem entre altres:

- Societat Catalana de Professors/res de Filosofia
- Societat Espanyola de Professors/res de Filosofia
- Societat Italiana de Didàctica de la Filosofia
- Association pour la Création d'Instituts de Recherche sur l'Enseignement de la
- Societat Italiana de Didàctica de la Filosofia. Il gruppo del Giardino dei Pensieri
- Col·legi de Llicenciats
- Grup de Filosofia del Casal del Mestre de Santa Coloma de Gramenet.
- IREF (Innovació i Recerca per l'Ensenyament de la Filosofia).
- Adhoc, associació per la filosofia a secundària
- Societat Iberoamericana d'Estudis Utilitaristes
- Liceu Joan Maragall de Barcelona

Perspectives de cara al proper curs

- Es preveu la continuïtat del programa de formació inicial i permanent a l'àrea de Filosofia, tenint com objectiu prioritari la actualització de continguts d'Ètica, Filosofia, Sociologia, Psicologia, Estètica i Lògica i metodologia de la Ciència per a l'ESO i el Batxillerat.
- Treballar el aspecte “*recursos en xarxa*”, a través del qual pretenem oferir un espai públic i gratuït de materials i recursos per a professors i alumnes.

- Realitzar un *Seminari d'aprofundiment a la Didàctica de la Filosofia al Batxillerat* per tal de analitzar i reflexionar sobre els nous continguts curriculars de *Filosofia 1* i *Filosofia 2* al batxillerat.

3.1.9. Programa d'Educació Musical

El grup de treball de música, format per professorat d'educació secundària, ha continuat treballant en el tema *Música i Interculturalisme*. Enguany els esforços s'han dedicat a organitzar la informació obtinguda a partir de la informació que aporten els llibres de text i dels buidats de les enquestes passades als alumnes d'Educació Secundària sobre aquest tema.

Per altra banda el treball de recerca realitzat el curs passat ha possibilitat el contacte amb professionals de la música i de l'interculturalisme per tal de confeccionar el programa de les *IV Jornades de Música* que es realitzaran a l'inici del curs 2002-2003.

També com a conseqüència del treball del grup i dels contactes establerts amb músics de diferents procedències s'han organitzat els diferents tallers que s'ofertaran durant les Jornades.

Persisteix la dificultat de coordinació dels formadors d'aquest Programa perquè la majoria són professors d'escoles de música o persones que treballen per compte propi i els seus horaris són incompatibles amb les franges horàries per poder realitzar sessions de coordinació, i també la incorporació de professorat d'Educació Primària.

Perspectives de futur

Les línies de treball que des del grup es creu oportú desenvolupar i concentrar els esforços del Programa són:

- Iniciar l'organització de les *V Jornades de Música*.
- Atendre les propostes que puguin sorgir de les *IV Jornades de Música*.
- Planificar activitats de formació en funció de les deteccions realitzades al llarg de les Jornades.

3.1.10. Programa d'Educació en Valors

El Programa d'Educació en Valors (<http://www.ub.es/iceev/peva.htm>) té com a objectiu primordial la formació del professorat d'educació infantil, primària i secundària en l'àmbit de l'educació en valors. Per tant, les activitats que es realitzen estan adreçades sobretot a assolir aquest objectiu. Conferències, cursos, assessoraments a centres i grups de treball constitueixen les modalitats de formació que recullen la majoria d'activitats del PEVA.

Voldríem destacar, abans de fer un llistat exhaustiu de les activitats realitzades, la **Jornada sobre valors, diversitat i acció tutorial** realitzada l'11 de maig de 2002. Suposa l'inici de col·laboració del nostre programa amb altres dos programes de l'ICE, el de Diversitat i el d'Acció Tutorial, atesa la coincidència de temàtiques que es treballen des de diversos enfocaments. En un futur continuarem realitzant activitats conjuntes.

Les activitats dutes a terme queden recollides en els apartats següents:

1. Aquest curs ha finalitzat el **Màster presencial d'Educació en Valors**, que s'havia iniciat el curs passat, amb la participació d'un total de 15 alumnes, que ja havien realitzat el postgrau en edicions anteriors.
2. Activitats de **formació adreçades a professorat d'educació infantil, primària i secundària**:
 - Jornada sobre "*Educació en Valors*", Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Lleida, setembre de 2001.
 - Cursos de tardor: *Resolució de Conflictes*, *Com educar en valors a l'ESO*, *El diàleg i l'educació en valors*.
 - Assessoraments a centres: CEIP Sant Baldiri de Lliça de Munt, CEIP Salvador Espriu de Sant Feliu de Llobregat, CEIP Joan Salvat Papasseit de Mollet del Vallès, CEIP Antoni Tàpies de Sant Boi de Llobregat, Escola Sant Lluís Bertran de Roda de Ter.
 - Conferència: *L'educació en valors i la mobilitat a la ciutat*, en col·laboració amb els Serveis Educatius de l'Institut d'Educació de Barcelona, novembre de 2001.
 - Trobada "*Educar en valors, avui*", organitzada amb els CEIPs públics de Sarrià-Sant Gervasi, el CRP de Sarrià-Sant Gervasi i l'ICE de la UB.
3. Organització de **grups de treball** amb professorat d'educació infantil, primària i secundària, sobre gestió de la pluralitat, Educació infantil, Tecnologies de la Informació i la Comunicació i l'Educació en valors.
4. Activitats emmarcades en el **Conveni de Col·laboració amb l'Organización de Estados Iberoamericanos para la Educación, la Ciencia y la Cultura (OEI)**.
 - Organització d'un Màster virtual amb el títol *Democracia y educación en valores en Iberoamérica*, adreçat a professorat de països iberoamericans, en el que hi han participat 220 alumnes.
 - Manteniment d'un servei de consulta a distància sobre qüestions relatives a l'educació en valors, referències bibliogràfiques i altres.
 - Actualització d'una base de dades bibliogràfica sobre educació en valors.
 - Organització d'una reunió d'avaluació del Postgrau virtual realitzat per la SEP de Mèxic i dirigit pel PEVA, del 5 al 9 de novembre de 2001, a Mèxic D.F.
 - Assistència tècnica a l'Administración Nacional de Educación Pública (ANEP) a Montevideo (Uruguay), del 18 al 22 de març de 2002.
 - Conferència sobre "*Ética y educación en valores en sociedades democráticas*" pel Ministeri d'Educació d'Argentina, 9 de març de 2002.
 - Trobada de directors, coordinació i tutors per tal de realitzar l'avaluació del Postgrau virtual Iberoamericà, a Lima (Perú) del 15 al 20 de juliol de 2002.

5. Disseny i elaboració de **materials didàctics**.

- Materials curriculars per la ESO, "*Ética y Educación en Valores*", per l'Editorial CISS-Praxis.
- Material didàctic dirigit a l'ESO, encarregat per l'Institut d'Educació de Barcelona, sobre *Educació en valors en l'ús del transport públic*.

6. Altres activitats

- Col·laboració amb Secretaria General de l'Esport, en el grup de treball Ètica i valors en l'Esport Escolar (EVEC).
- Participació al Curs de Postgrau: Educació en el lleure: direcció i gestió.
- Xerrades i conferències a diversos centres escolars, públics i privats de Catalunya.
- Col·laboració en el Butlletí Senderi amb una publicació sobre educació en valors, en la que hi participen diferents entitats educatives.
- Participació en el Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

Perspectives de futur

- Organització d'un Màster Virtual sobre *Educació en Valors* amb la OEI, i un altre amb la UB Virtual.
- Continuar col·laborant amb els programes de Diversitat i Acció Tutorial.
- Continuar i aprofundir en les línies d'actuació desenvolupades pels grups de treball.
- Pròrroga del conveni amb la OEI i manteniment de les activitats que s'hi emmarquen.

3.1.11. Programa d'Acció Tutorial

Durant aquest curs s'han continuat els temes treballats l'any anterior sobre com atendre la diversitat des de l'activitat externa a les àrees curriculars, lligant-ho amb l'acció tutorial i l'acció tutorial lligada a la dinàmica de grups i a la dinamització dels equips docents.

De les 39 activitats desenvolupades pel programa predominen les que corresponen a la modalitat d'assessorament a centres, tractant-se prioritàriament els temes relacionats amb el tractament de conflictes i l'elaboració de recursos per realitzar l'acció tutorial, preferentment a l'ESO i l'orientació en els alumnes de l'ESO, també hi ha activitats sobre dinamització dels equips docents i d'estratègies d'organització i de relació de l'equip pedagògic. Apareixen demandes relacionades amb l'acció tutorial i habilitats socials.

Només ha hagut un grup de treball i la temàtica ha estat relacionada amb l'entrevista a secundària.

Perspectives de futur

En la detecció de necessitats de formació per el curs 2002-2003 s'observa que la tendència de creixement continua. En aquest sentit, s'ha començat a treballar

conjuntament amb els programes de Valors i Diversitat per tal d'unificar esforços i donar coherència a les diferents intervencions.

La primera acció va ser convocar als formadors i formadores dels tres programes per dissenyar les possibles accions de cara al proper curs. Entre els acords que es van prendre senyalem:

- La necessitat d'analitzar les demandes que fan els centres per tal d'aclarir els objectius i expectatives de la intervenció.
- Necessitat de formació de formadors, que es concretarà amb la creació d'espais de trobada, discussió y elaboració de materials de formació.

Una de les activitats que ens plantejem de cara al curs 2002-2003 és la convocatòria d'unes Jornades sobre Conflicte adreçades a l'Educació Primària i Secundària amb sessions de treball dirigides per formadors i formadores col·laboradors de l'ICE i amb la participació d'experts de diverses Universitats.

S'està realitzant un projecte de curs (postgrau/màster) sobre la tutoria a secundària obligatòria pel curs 2002-2003 amb part presencial i part virtual.

3.1.12. Programa d'Informàtica

El Programa d'Informàtica ha continuat oferint, dintre de les iniciatives del propi ICE, cursos sobre programes específics que s'adrecen al professorat amb un cert grau d'especialització o que han de treballar amb eines informàtiques aplicades a camps molt concrets.

S'ha plantejat la possibilitat d'oferir un curs als propis formadors de l'ICE amb la finalitat d'elaborar cursos no presencials.

Perspectives de futur

Les línies de continuïtat en les que es preveu treballar són:

- Analitzar les novetats en el camp de la informàtica que puguin ser d'interès per als professors i programar cursos de formació en aquells programes i/o temes que es cregui més adequats per a cobrir les necessitats de l'educació.
- Col·laborar amb altres programes per dissenyar cursos virtuals de matèria.

3.1.13. Programa d'Educació Ambiental

El Programa d'Educació Ambiental ha dut a terme les següents activitats:

- Durant aquest curs s'ha finalitzat el buidatge de l'enquesta per conèixer l'estat actual de l'EA a Catalunya i les necessitats de formació.
- Els grups de treball han tingut com a temes preferents l'Educació ambiental com a eix transversal i "L'ambientalització de l'escola"

- S'han realitzat assessoraments a centres amb les temàtiques de “*Educació ambiental com a eix transversal*”, “*Educació mediambiental*” i “*L'escola Sostenible: elaboració de propostes metodològiques i didàctiques*”.
- S'ha format part del grup d'experts del sector de l'ensenyament de l'ECECA que estan dissenyant *L'estratègia catalana d'educació ambiental*.

Perspectives de futur

- Realitzar diferents articles per donar a conèixer els resultats de l'enquesta.
- Fer una base de dades de les experiències més interessants.
- Es realitzarà el 16 de novembre la *1ª Trobada d'Intercanvi d'experiències d'EA*.
- Iniciar una recerca sobre l'E.A. i les noves tecnologies.
- Iniciar el disseny d'una pàgina web del programa.

3.1.14. Programa d'Educació Intercultural

Ha continuat el grup de treball iniciat l'any passat. Han participat professorat de cinc instituts que pertanyen a l'àrea metropolitana de Barcelona; IES Bernat Metge, IES Ramona Berenger, IES Estany de la Ricarda, IES Montjuïc i IES Salvador Espriu i alguns membres del GREDI.

El grup ha preparat una publicació sobre el treball elaborat l'any anterior: *Construïm Europa?*, que permet la seva difusió a més ampli nivell.

Aquest curs s'ha treballat la temàtica “*Construcció de la ciutadania a través del treball cooperatiu*”.

Els dos cursos previstos al CRP del Garraf i al CRP de l'Alt Penedès, amb les temàtiques: “*Nocions per al coneixement de la diversitat en societats multiculturals: les seves manifestacions*” i “*Reptes educatius en la comunicació intercultural*” respectivament, no es van poder realitzar i s'està treballant per conèixer les necessitats formatives del professorat en l'àmbit de l'educació intercultural, a fi de dissenyar els cursos que les atenguin.

3.1.15. Programa de Diversitat

El Programa de diversitat ha organitzat 71 activitats en les quals han participat un total de 1.173 professors i professores.

Per primera vegada des de la constitució d'aquest programa, les sol·licituds de centres de Secundària han superat les formulades per centres de Primària arribant al 58% del total de demandes. Els temes fonamentals que més preocupen a l'ESO són la resolució de conflictes, les competències socials, l'educació emocional i la gestió d'aula.

En la detecció de necessitats de formació per el curs 2002-2003 s'observa que la tendència de creixement continua. En aquest sentit, s'ha començat a treballar conjuntament amb els programes de Valors i Acció Tutorial per tal d'unificar esforços i donar coherència a les diferents intervencions. La primera acció va ser convocar als formadors i formadores dels tres programes per dissenyar les possibles accions de cara al proper curs. Entre els acords que es van prendre senyalem la necessitat de analitzar les demandes que fan els centres per tal d'aclarir els objectius i expectatives de la intervenció. Un altre acord fa referència a la necessitat de formació de formadors, que es concretarà amb la creació d'espais de trobada, discussió y elaboració de materials de formació.

Una de les activitats que ens plantejem de cara al curs 2002-2003 és la convocatòria d'unes Jornades sobre Conflicte adreçades a l'Educació Primària i Secundària amb sessions de treball dirigides per formadors i formadores col·laboradors de l'ICE i amb la participació d'experts de diverses Universitats.

Per altre banda, la formació dirigida a centres d'Educació Especial ens ha mostrat, els últims anys, que les característiques d'aquests centres fan necessària una intervenció específica que moltes vegades no s'adequa a la formació dels Plans de Zona. Per això, s'ha encarregat a Xavier Blecuà que faci una proposta d'actuació coherent amb les necessitats específiques d'aquests centres. En principi, el proper curs s'iniciarà aquest projecte amb la creació d'un Seminari Permanent d'Educació Especial amb la participació de formadors i formadores especialistes en aspectes de supervisió d'equips docents de centres d'Educació Especial.

3.1.16. Programa de Formació Professional

Les activitats de formació destinades als Cicles Formatius que s'han dut a terme durant aquest curs han estat les següents:

Primer trimestre

- Gestió del comerç exterior. 20h. Destinatari: Comerç i màrqueting.
- Legislació laboral. Conceptes bàsics. 24h. Destinatari: Àrea de FOL, Administració i Comerç i màrqueting.
- Logística de distribució. 30h. Destinatari: Comerç i màrqueting, Administració, Comerç internacional, Indústries alimentàries, Fusta i moble.
- L'entrevista de selecció. 10h Destinatari: Àrea de FOL, Administració.

Segon trimestre

- Legislació i relacions laborals. Curs d'actualització. 16h. Destinatari: Àrea de FOL, Administració i Comerç i màrqueting.
- Tècniques instrumentals de bioquímica clínica 1. 30h. Destinatari: Sanitat.
- Aparadorisme 1. 20h. Destinatari: Comerç i màrqueting. Arts plàstiques i disseny.

Tercer trimestre

- Empaquetatge del producte. 10h. Destinataris: Comerç i màrqueting.

Estiu

- L'atenció telefònica al client i el telemàrqueting. 20h. Destinataris: Administració, Comerç i màrqueting, Imatge personal, i altres famílies professionals que imparteixen el crèdit d'administració, gestió i comercialització en la petita empresa.
- Esdeveniments i protocol. 20h. Destinataris: Administració, Comerç i màrqueting, Imatge personal.
- Principis d'economia i organització d'empresa. 16h. Destinataris: Àrea de FOL, Administració, Comerç i màrqueting i altres famílies professionals que imparteixen el crèdit d'administració, gestió i comercialització en la petita empresa.
- Productes i serveis financers i d'assegurances. 30h. Destinataris: Administració.
- Propostes didàctiques per desenvolupar el crèdit de FOL: l'orientació i inserció laboral. 20h. Destinataris: Àrea de FOL.
- Construcció i muntatge d'aparadors IV. 25h. Destinataris: Comerç i màrqueting, Arts plàstiques i disseny.
- Investigació comercial. 20h. Destinataris: Administració, Comerç i màrqueting.
- Geriatria i gerontologia. L'atenció sociosanitària. 30h. Destinataris: Sanitat i Serveis socioculturals a la comunitat.
- Tècniques d'ajuda odontològica. 30h. Destinataris: Sanitat.
- Tècniques del Banc de Sang. 30h. Destinataris: Sanitat.
- Tècniques instrumentals en bioquímica clínica -2-. 15h. Destinataris: Sanitat.
- Processament de mostres clíniques i identificació de grups microbians més freqüents al laboratori de microbiologia. 30h. Destinataris: Sanitat.
- Taller: comunicació i dinàmica de grups. 20h. Destinataris: Àrea de FOL, serveis socials i a la comunitat, Sanitat, Hosteleria i turisme, i altres famílies professionals.
- De colors. Una aproximació a la comprensió i ús del color. 10h. Destinataris: Comerç i màrqueting, Imatge personal, Hosteleria i turisme, Arts gràfiques.
- Recursos informàtics en activitats de publicitat i promoció a l'empresa. 30h. Destinataris: Comerç i màrqueting, Administració, i altres famílies professionals que imparteixen el crèdit d'administració, gestió i comercialització en la petita empresa.
- Gestió de magatzems. 30h. Destinataris: Comerç i màrqueting, Administració, Comerç internacional, Indústries alimentàries, Fusta i moble.

Setembre

- Planificació d'una pràctica d'investigació comercial. 10h. Destinataris: Comerç i màrqueting, Administració.

- Promoció del punt de venda 1: retolació. 10h. Destinataris: Comerç i màrqueting, Administració.
- Promoció del punt de venda 2: marxandatge. 10h. Destinataris: Comerç i màrqueting, Administració.
- Promoció del punt de venda 3: publicitat i animació en el punt de venda. 10h. Destinataris: Comerç i màrqueting, Administració.
- L'entorn del treball i el factor humà. 20h. Destinataris: Àrea de FOL, Administració.

GRUPS DE TREBALL

Desplegament en unitats didàctiques del crèdit d'intervenció en les unitats de convivència

Aquest grup ha fet una proposta de les unitats didàctiques que permetran desenvolupar les activitats docents, d'aprenentatge i d'avaluació per assolir els objectius terminals proposats en el crèdit, mitjançant la contextualització dels continguts a l'entorn productiu immediat.

Elaboració de projectes d'animació sociocultural

Aquest grup ha elaborat un material que té com a objectiu facilitar al professorat la tasca d'ensenyar als alumnes a elaborar projectes d'animació sociocultural, tenint en compte tot el procés, des de la recollida d'informació, l'elaboració del projecte i l'avaluació.

CONTACTES AMB FORMADORS, ENTITATS EDUCATIVES I EMPRESES

S'han mantingut contactes amb els nous formadors i responsables d'empreses que per primera vegada han col·laborat amb nosaltres per explicar els objectius perseguits per l'ICE així com per a donar a conèixer la realitat de la formació professional i les necessitats formatives del professorat. Les entitats que han col·laborat aquest curs són:

- El laboratori de bioquímica de l'Hospital Vall d'Hebron
- L'Escola d'infermeria de l'Hospital Vall d'Hebron
- BCNK Grup integral
- IES Salvador Seguí de Barcelona
- IES Les Vinyes de Santa Coloma de Gramenet
- Residència geriàtrica Sant Martí
- ABX Logístic
- Faino. Empresa de disseny gràfic
- Centre de transfusions i Banc de teixits de l'Hospital Vall d'Hebron

S'han mantingut també contactes amb el professorat que imparteix els cicles formatius per tal de conèixer les necessitats de formació de les diferents famílies i poder ajustar i

millorar l'oferta formativa, així com adequar els continguts de les activitats a les expectatives del professorat.

Perspectives de futur

- Obertura de vies de formació en noves famílies (hosteleria i turisme, imatge personal).
- Millorar el diàleg amb el Departament d'Ensenyament per a resoldre el desacord sobre la potenciació, per part de l'ICE, de l'elaboració de propostes i materials didàctics.
- Fer un plantejament organitzatiu intern per tal de fer front al volum d'activitats que es desenvolupen a l'estiu.

3.1.17. Programa d'Educació Infantil

El Programa d'Educació Infantil ha seguit donant resposta a les necessitats detectades als Plans de Formació a Zones tal i com ha fet en anys anteriors. Així mateix va fer la proposta i posterior realització d'activitats presentades a través de l'oferta de formació d'aquest ICE.

Pel que fa referència a les modalitats pròpies de formació cal dir que s'han portat a terme 53 activitats². S'aprecia fàcilment la diversitat de les activitats i la quantitat d'actuacions que s'estan realitzant a través de diferents tipus de modalitats de formació. Enguany les demandes referents al cicle 0/3 representen el 85% de les activitats de formació del nostre programa. Una vegada més la motivació i les necessitats dels i les professionals ubicats en aquestes primeres edats fan palès el seu esperit de superació com a educadors.

Un cop iniciades les diverses i múltiples activitats del present curs acadèmic 2001/02, i amb el bagatge que la Jornada celebrada el propassat curs va aportar-nos, el Seminari Permanent d'Educació Infantil s'ha reunit periòdicament amb la finalitat d'acabar de perfilar el document de Bases Conceptuals per al Programa d'Educació Infantil. Les aportacions fetes per els i les professionals de l'educació infantil han estat considerades útils com a reflexions que, d'alguna manera, podien acabar d'il·lustrar a partir de la pràctica del dia a dia, les reflexions teòrico-científiques elaborades des del Seminari.

Amb l'objectiu de presentar i reflexionar a l'entorn del document de Bases Conceptuals per a la formació s'ha celebrat una Jornada de Formació de Formadors el 17 de novembre d'enguany al Palau de les Heures. Foren convidats la totalitat del formadors i formadores implicats en les activitats del Programa en el present curs acadèmic, així com altres professionals vinculats al Programa en cursos anteriors.

Aquesta sessió de treball del mes de novembre va comptar amb una gran assistència i podem afirmar que tant les intervencions dels membres del Seminari d'Educació Infantil com les dels assistents van resultar molt interessants i valuoses. L'organització de la sessió es va plantejar de manera que en una primera part els membres del Seminari

² 45 del cicle 0/3 (16 cursos, 4 seminaris, 20 assessoraments i 1 recerca); 2 del cicle 3/6 (1 seminari i 1 assessorament); 3 de l'etapa 0/6 (2 cursos i 1 seminari); 5 conferències (4 del cicle 0/3 i 1 de l'etapa 0/6 i cicle inicial de primària); 1 Seminari Permanent i 1 curso d'Oferta Central (etapa 0/6).

presentaren cada un dels tres eixos: **concepte d'infant, especificitat de l'etapa d'educació infantil i institució educativa: llar d'infants-parvulari**, a partir d'una perspectiva teòrica, pràctica i científica mitjançant diferents recursos tècnics i audiovisuals.

Després d'una breu pausa, on es varen intercanviar de forma no tant estructurada però no per això de menys qualitat, es va procedir a una enriquidora activitat grupal sobre la temàtica del document, conduïda pel Dr. Francesc Imbernón. La dinàmica que es va seguir va ser força engrescadora i novedosa, i podem lamentar-nos que malgrat la previsió temporal, les reflexions i els intercanvis que es varen generar varen de ser escapçats per la limitació horària. La presentació de conclusions d'aquesta part de la sessió varen ser col·lectives i molt pertinents i varen donar com a resultat unes graelles per a cada un dels conceptes treballats, on s'hi feien palesos els punts forts, els punts febles i les possibles solucions a integrar en el document de Bases Conceptuals.

S'ha previst per al curs vinent seguir reflexionant i ampliant amb idees i noves precisions que permetin enriquir encara més el document de treball. Creiem que aquest ha de ser el fonament conceptual i ideològic que doni suport a totes i a cada una de les diferents modalitats de formació que s'organitzin des del Programa d'Educació Infantil de l'ICE de la Universitat de Barcelona.

Dintre de les propostes i realitzacions del Seminari Permanent, alguns membres estan en fase d'elaboració d'un manual tècnic, pràctic i científic a l'entorn dels assessoraments com a eina d'utilitat, tant per als formadors com per als professionals que dia a dia s'autoexigeixen en la millora de la seva pràctica a l'aula i, concretament, dintre de l'etapa dels 0 a 6 anys.

3.1.18. Programa de Coeducació

La tasca realitzada durant aquest curs 2001-2002 ha tingut com a prioritat la recomposició i consolidació del Seminari Permanent. Amb una periodicitat d'una reunió mensual ens hem reunit un grup estable de 15 persones que hem debatut els reptes actuals de l'educació en relació a la trajectòria coeducativa dels últims 25 anys, tot cercant aquells indicadors que ens possibilitin respondre a les noves situacions escolars d'ençà l'aplicació de la reforma comprensiva.

Així doncs, hem analitzat els problemes derivats de la major diversitat de l'alumnat i les formes de resistència a l'escola des del punt de vista del gènere; la relació entre la diversificació dels models femenins en la societat actual i la seva repercussió en els comportaments escolars de l'alumnat; la vessant de gènere en l'anàlisi i conceptualització dels factors de risc d'exclusió social; les formes de reproducció/integració presents en el sistema educatiu actual i les tendències observables; l'anàlisi de la reforma educativa i els components de discurs del poder front de l'experiència i els sabers docents i, de manera molt particular, la dialèctica poder-autoritat com a eixos vertebradors de les relacions educatives entre el professorat entre sí, i entre el professorat i l'alumnat.

La necessitat de recuperar unes relacions educatives basades en el reconeixement de l'autoritat en el sentit de mestratge, dels obstacles que hi trobem per eludir o mitigar les

relacions de poder i el desenvolupament d'experiències al respecte, com a aspectes imprescindibles per a desenvolupar un concepte de coeducació en termes d'escola constructora de vincles, serà un dels àmbits de treball per al proper curs.

Un altre tema de treball serà el relacionat amb la recuperació dels sabers femenins.

Altres tasques realitzades han estat:

- Curs de tardor sobre *La violència domèstica: estratègies educatives de detecció i intervenció*, a càrrec d'Isabel Cárdenas.
- Constitució d'un grup de treball sobre *Sexualitats adolescents i escola*, amb l'objectiu d'analitzar, des d'una perspectiva multicultural, els nous trets en la construcció de la sexualitat i les formes i comportaments que se'n deriven. Components del grup: Teresa Fraile, Mónica Timón, Badia Bouia i Marta Selva.
- Participació en la Jornada del Projecte Educatiu de Ciutat, com a continuïtat del treball realitzat i de les propostes realitzades el seu dia pel Grup de treball de coeducació del PEC.
- Grup de Treball sobre Dones creadores: artistes escriptores i músiques coordinat per Rosamaria Aguadé.
- Grup de Treball sobre Científiques i Dones de Lletres coordinat per Núria Rius.
- Participació al Fòrum Ciutat i Educació, organitzat per l'Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.
- Participació en el Grup Dona del Consell Municipal de Benestar Social.

3.1.19. Programa de Metodologia, Organització i Avaluació

Des del Seminari Permanent del Programa s'ha continuat prioritzant l'atenció de les necessitats de l'ESO. Al llarg d'aquest curs i pensant ja en el curs vinent, s'ha tingut en compte la incorporació de línies de treball concretes adreçades a l'educació infantil i primària.

La composició de l'equip del Programa ha estat: Manel Belmonte, Toni Dolz, Teresa Mases (ICE), Ester Miquel i Ignasi Oró (Coordinador).

Les tasques desenvolupades durant aquest curs han estat:

- Coordinació de 37 activitats desenvolupades a centres en el marc del Pla de Formació de Zones.
- Grup de Treball sobre l'Avaluació de la funció directiva coordinat per Xavier Chavarria.
- *Jornada sobre Estratègies i Recursos per al canvi metodològic a l'Ensenyament Secundari*³
La valoració va ser molt positiva tant per part dels participants com de l'equip organitzador, ja que es van aportar experiències concretes i posteriorment es van

³ Aquesta jornada estava programada pel dia 30 de Maig del 2001 i es va posposar pel 14 de Novembre de 2001 degut a la supressió d'activitats acadèmiques per la mort del Rector Dr. Antoni Caparrós.

concretar alguns petits canvis metodològics viables en els treballs de grup posteriors a les ponències.

- Reflexió sobre els objectius del programa i l'espai web disponible a la xarxa de l'ICE-UB

La revisió dels objectius ha permès cohesionar una mica més l'equip, definint amb més detall la finalitat del programa. S'han modificat matisos significatius que permeten dissenyar més adequadament les accions formatives, i al mateix temps ajuden a adaptar els recursos que des del programa es posen a disposició del professorat interessat.

A l'espai web s'han actualitzat els objectius, i a l'apartat destinat als links d'interès, ja de cara al curs vinent, s'incorporaran recursos bibliogràfics (llibres i revistes), enriquint també els links disponibles fins avui.

Perspectives de futur

- "La recerca a l'ensenyament secundari i al batxillerat", és un curs de 30 hores proposat per Manel Belmonte i que està previst que es realitzi durant el mes de setembre de 2002. Aquest curs inclou a part de la formació, un conjunt de visites a centres educatius de secundària que estan implicats a fons amb la temàtica de recerca al batxillerat. Des de l'equip del programa s'ha valorat molt positivament aquestes visites, perquè es considera que ajuden a desenvolupar més a fons els objectius del curs.
- La jornada de treball pel curs vinent estarà relacionada amb la "Llei de Qualitat" i la tenim prevista pel mes de febrer o març del 2003. Al setembre es perfilarà el disseny definitiu, es considera interessant abordar el tema des de la perspectiva de les conseqüències directes i indirectes a l'aula.
- Revisió dels fulls d'avaluació de les activitats de formació permanent que es realitzen des de l'ICE quan es tracta de més d'un formador. S'ha assumit el compromís de fer aquesta revisió, s'iniciarà aquesta tasca partir del mes de setembre.

3.1.20. Programa de Projectes de Treball

Les activitats desenvolupades pel Programa han estat:

- Seminari sobre *Projectes de Treball de l'ICE* en el que s'ha desenvolupat la relació entre Identitat Docent i Projectes de Treball i en el que hi participen 18 professors/es d'Educació Infantil i Primària.
- Les III Jornades *Repensar l'Escola des dels Projectes de Treball* organitzades pels participants al seminari els dies 1 i 2 de juliol i en les que han participat 110 professors i professores, especialment de Catalunya, País Valencià, i Brasil. Els temes de les Jornades han estat: Què volem dir quan parlem de Projectes de Treball?, Es possible reinventar-se com a docents?, Qui té por al currículum integrat?, Quins subjectes estem formant a l'escola? .
- Formació del professorat en els Projectes de Treball a 29 directors i directores de l'escoles de la xarxa d'escoles Pueri Domus de Brasil, del 21 al 24 de maig,

organitzat conjuntament amb el Departament de Didàctica i Organització Educativa de la UB.

- Coordinació de la taula de *Curriculum Integrat* en les *Jornades 3-12 de MRP*, realitzades a Barcelona els dies 18 i 19 de gener.
- Formació a l'entorn de l'Atenció a la Diversitat: *Els Projectes de Treball i el reconeixement de les diferències*, realitzat a Saragossa els dies 19 i 20 d'abril, adreçat al col·lectiu de psicopedagogs d'aquesta ciutat.
- Grup de Treball sobre *Com avaluar els Projectes de Treball i les situacions d'aprenentatge*, coordinat per Cristina Farré.
- S'han coordinat 6 activitats desenvolupades a centres en el marc del Pla de Formació de Zones.

3.1.21. Programa d'Economia

La implantació dels nous batxillerats ha comportat aquests darrers anys noves necessitats de formació en el batxillerat d'Humanitats i Ciències socials, s'han d'impartir les noves assignatures d'*Economia* i *Economia i Organització d'Empreses*.

Durant el curs 2001-02 s'han continuat organitzant els mòduls d'aprofundiment adreçats al professorat que ha d'impartir les matèries d'economia.

Els mòduls d'aprofundiment impartits durant aquest curs han estat:

- La Globalització financera: reptes i oportunitats
- Comerç Internacional
- Nova Economia E-Business
- Mercats financers i monetaris

Els responsables del programa han publicat un llibre "*Elementos prácticos para la enseñanza de la economía*" que va adreçat al professorat de secundària i Universitat, sobre casos pràctics en Economia relacionat amb el treball de recerca del batxillerat.

Perspectives de futur

- Es fomentaran els grups de treball relacionats amb l'elaboració de materials i recursos.
- Es potenciarà la relació entre el treball de recerca i els temes d'economia i d'economia i organització d'empreses.
- Es volen iniciar les activitats d'actualització Científica- Didàctica en col·laboració amb el coordinador de les PAAUs.
- Iniciar el disseny d'una pàgina web del programa.

3.1.22. Els Programes d'Educació Tecnològica i de Comunicació Audiovisual

Durant aquests curs aquest dos Programes han desenvolupat diverses accions formatives relacionades amb la tecnologia i els mitjans de comunicació i la imatge i, finalment, han integrat les seves accions en d'altres Programes de l'ICE.

Les demandes que arribin d'Educació Tecnològica s'atendran des del programa de Formació Professional. També des d'aquest programa s'iniciaran contactes per tal d'oferir alguna activitat puntual en les ofertes d'iniciativa ICE. Les activitats de formació relacionades amb els mitjans de comunicació i la imatge s'atendran preferentment des del Programa d'Educació Visual i Plàstica.

3.2. RESUM D'ACTIVITATS I ALUMNAT: TABULACIÓ I GRÀFIQUES

En primer lloc presentem un quadre amb la relació dels 40 grups de treball que desenvolupen la seva activitat en aquest ICE, en el marc dels diferents Programes, realitzant estudis i elaborant materials per a la millora de l'educació.

A continuació es presenten les taules i gràfiques de la distribució de les activitats de cada programa (zones, oferta iniciativa ICE, Tardor,...) i les corresponents a l'alumnat matriculat. Presentem també les taules per zones i modalitats (activitats i alumnat matriculat) i les corresponents a les activitats organitzades per nivells educatius (zones i alumnat matriculat).

En una primera anàlisi comparativa de les dades d'aquest curs amb les del curs 2000-2001, s'observa que s'han organitzat el mateix nombre d'activitats però distribuïdes de forma diferent en els Programes. És de destacar la reducció de activitats dels Programes de Normalització i Informàtica i l'augment de les activitats desenvolupades en els Programes d'Educació Física, Acció Tutorial i Formació Professional. S'ha reduït lleugerament el nombre global de participants, tot i que s'observa un increment de matrícula d'un 133% en el Programa de Formació Professional i d'un 40% en el de Metodologia, Organització i Avaluació. Volem destacar que es mantenen les bones valoracions sobre la qualitat de l'activitat formativa.

Es manté la tendència iniciada el curs passat, i que es valora molt positivament des de l'Institut, d'augmentar l'oferta i demanda d'assessoraments i seminaris (11% i 4% respectivament). Respecte al cursos, s'aprecia una lleugera reducció dels mateixos (de 116 a 114) però s'observa una clara tendència a la reducció dels cursos adreçats al públic en general (22% de cursos menys) augmentant en un 36% els cursos adreçats a un centre concret, com a resultat de l'atenció de les demanades formatives del professorat d'un mateix centre.

Tot i que es fa necessari un estudi més acurat de les dades que es presenten, creiem que mostren l'evolució de les necessitats formatives dels docents, tant en les zones com en els diversos nivells educatius.

3.2.1. Llistat de Grups de Treball

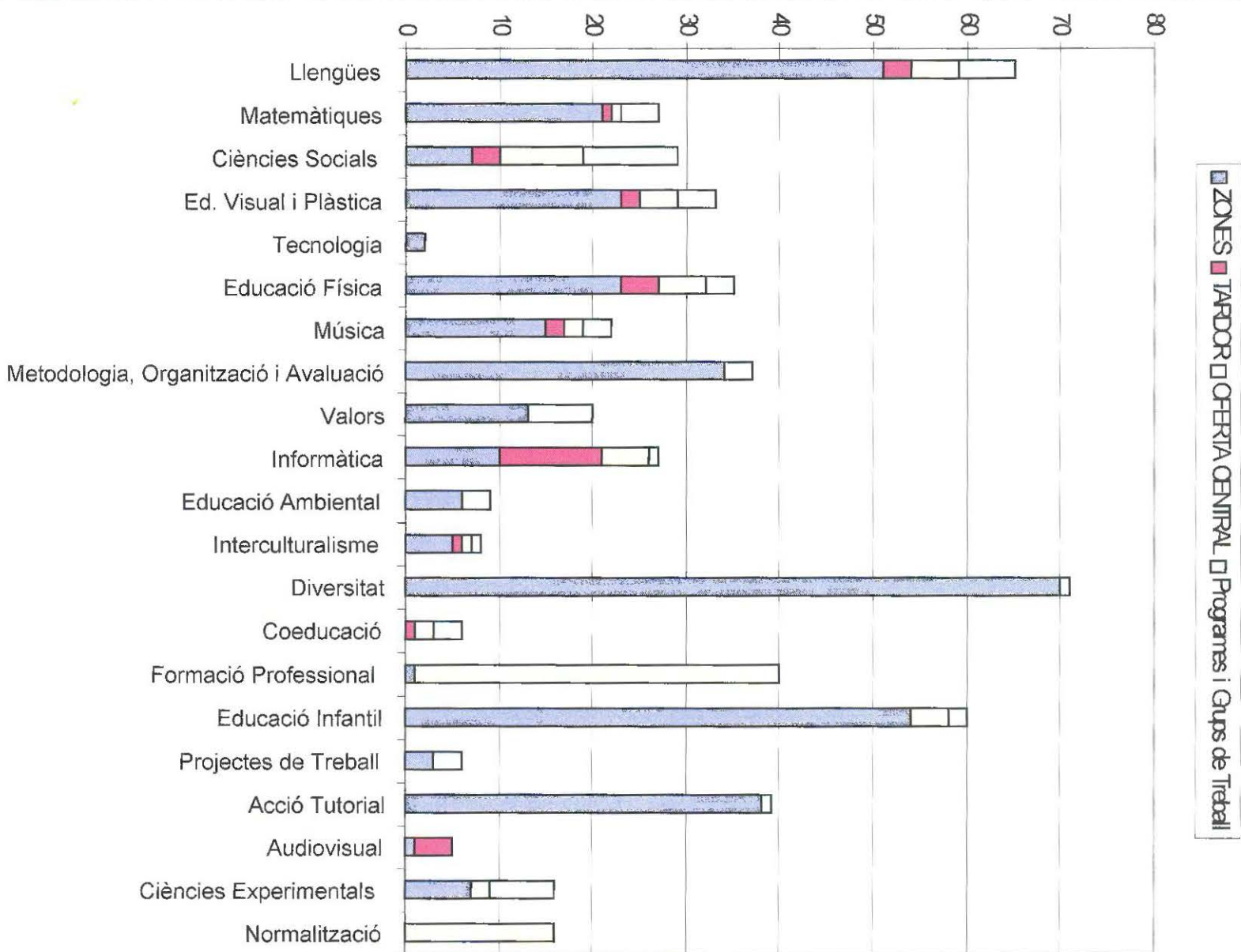
- Fem matemàtiques
- Música per a tots i per a tothom
- Músiques del món II
- Adolescència i escola
- Recursos per a les ciències de la terra i del medi ambient
- Dones creadores: artistes, escriptores i músiques
- Científiques i dones de lletres
- La integració de les matèries d'expressió i l'acció tutorial a l'ESO
- Estudi de la situació de l'educació visual i plàstica i de les necessitats de formació
- L'impacte de materials complementaris de comprensió oral. Un exemple d'investigació acció
- Lectura i escriptura a l'escola
- La Salut dels docents: aproximació
- Avaluació de la funció directiva
- Elaboració de materials per a l'avaluació interna de centres
- Història de les matemàtiques
- Les matemàtiques al batxillerat
- Jocs matemàtics
- Com es poden avaluar els projectes de treball i les situacions d'aprenentatge
- Seminari de geografia
- Crèdit de geografia per al batxillerat: El sistema econòmic mundial: el procés de globalització
- Com es pot impartir sociologia des d'Internet
- Condicions postmodernes
- Comerç internacional
- Nova Economia - e - Bussiness
- Mòdul d'aprofundiment: Fonts de Finançament Empresarial
- Seminari de Ciències Experimentals
- La física a 2n de batxillerat
- Sostenibilitat o gestió racional dels recursos?: Recursos del subsòl
- Sostenibilitat o gestió racional dels recursos?: L'aigua, recurs estratègic del segle XXI
- Sostenibilitat o gestió racional dels recursos?: l'aire element vital o recurs?
- Gestió pedagògica de la pluralitat
- Educació en Valors en Educació Secundària
- Avaluació de pràctiques pedagògiques i Projectes Educatius de Centre en relació a l'Educació en valors
- Convivència i conflictivitat escolar
- Educació Infantil i Valors
- Telemàtica i Valors
- El treball de recerca al batxillerat: l'aplicació del mètode científic
- Estratègies per al desenvolupament dels eixos transversals del currículum
- Nous entorns d'aprenentatge
- Història del cinema i història de l'art

3.2.2. Per plans i programes

Distribució de les activitats de cada programa

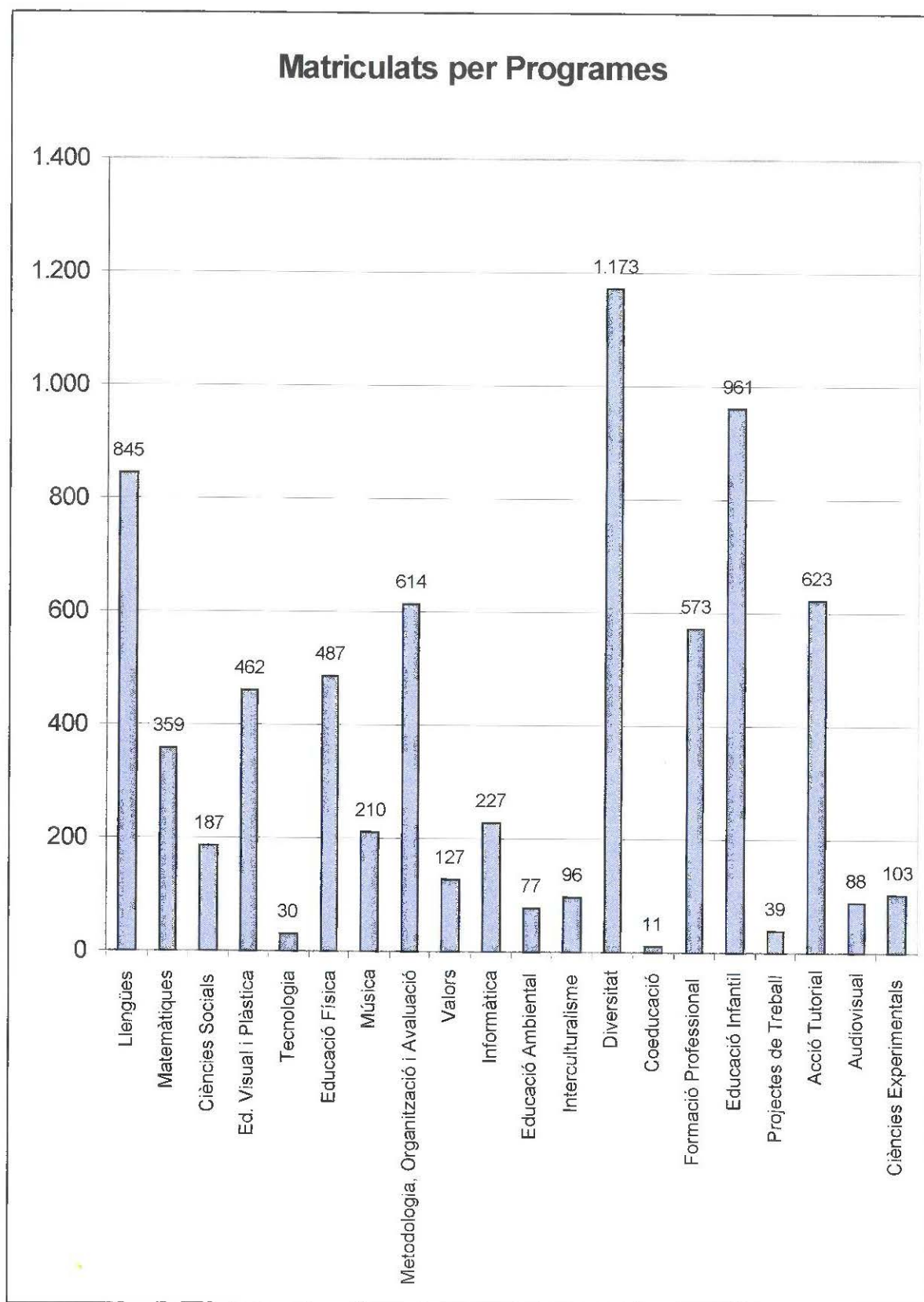
PROGRAMA ICE	TOTAL	ZONES	INICIATIVA ICE		
			TARDOR	HIVERN (Oferta Central)	Programes i Grups de Treball
Llengües	65	51	3	5	6
Matemàtiques	27	21	1	1	4
Ciències Socials	29	7	3	9	10
Ed. Visual i Plàstica	33	23	2	4	4
Tecnologia	2	2			
Educació Física	35	23	4	5	3
Música	22	15	2	2	3
Metodologia, Organització i Avaluació	37	34			3
Valors	20	13			7
Informàtica	27	10	11	5	1
Educació Ambiental	9	6			3
Interculturalisme	8	5	1	1	1
Diversitat	71	70			1
Coeducació	6		1	2	3
Formació Professional	40	1		39	
Educació Infantil	60	54		4	2
Projectes de Treball	6	3			3
Acció Tutorial	39	38			1
Audiovisual	5	1	4		
Ciències Experimentals	16	7		2	7
Normalització	16			16	
TOTAL	573	384	32	95	62

Activitats per programes

Matriculats a les activitats per programes i plans

PROGRAMA ICE	TOTAL	ZONES	Iniciativa ICE	
			TARDOR	HIVERN
Llengües	845	699	53	93
Matemàtiques	359	342	17	
Ciències Socials	187	84	46	57
Ed. Visual i Plàstica	462	386	20	56
Tecnologia	30	30		
Educació Física	487	379	84	24
Música	210	189	21	
Metodologia, Organització i Avaluació	614	614		
Valors	127	127		
Informàtica	227	41	145	41
Educació Ambiental	77	77		
Interculturalisme	96	82	14	
Diversitat	1.173	1.173		
Coeducació	11		11	
Formació Professional	573	31		542
Educació Infantil	961	944		17
Projectes de Treball	39	39		
Acció Tutorial	623	623		
Audiovisual	88	18	70	
Ciències Experimentals	103	103		
TOTAL	7.292	5.981	481	830

3.2.3. Per zones i modalitats

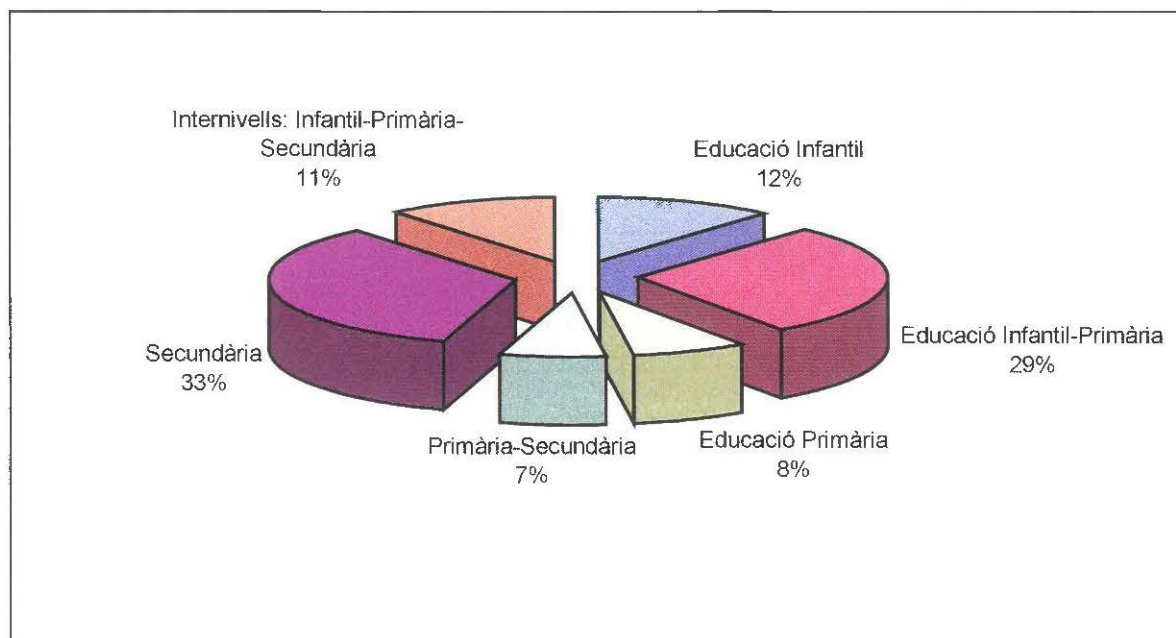
Activitats per zones i modalitats

ZONA	TOTAL	Curs	Curs adreçat a un centre	Assessoraments	Seminaris	Grups de Treball	Altres
Barcelona	2	2					
EIXAMPLE	25	13		8	3		1
SANTS-MONTJUIC	19	1	5	8	2	1	2
SARRIÀ-ST.GERVASI	17	3	1	8	2		3
NOU BARRIS	20			11	4		5
SANT ANDREU	15	4	2	6		3	
SANT MARTÍ	23	2	3	9	4	2	3
VILAFRANCA	23	7	2	5	6		3
GARRAF	23	4	2	9	6	1	1
OSONA	31	10	3	11	5	1	1
GRANOLLERS	54	2	19	18	8	2	5
MOLLET	27		1	15	9		2
SANT CELONI	16	6	3	3		2	2
SANT FELIU	19	4		6	2	5	2
SANT BOI	24	4	3	7	3	5	2
CORNELLÀ	28	5	2	13	4	2	2
SANT VICENÇ	24		1	15	3	4	1
TOTAL	390	67	47	152	61	28	35

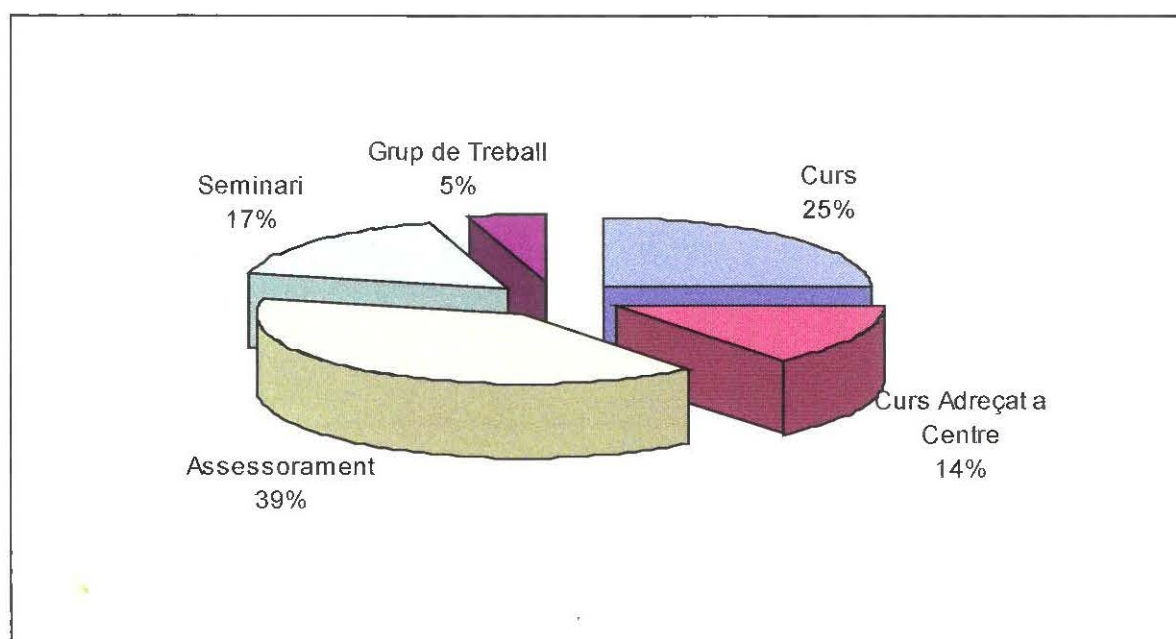
Matriculats per zones i modalitats

ZONA	TOTAL	Curs	Curs adreçat a un centre	Assessoraments	Seminaris	Grups de Treball
EIXAMPLE	522	361		109	52	
SANTS-MONTJUIC	217	17	67	105	19	9
SARRIÀ-ST.GERVASI	336	55	14	163	104	
NOU BARRIS	288			144	101	
SANT ANDREU	254	89	48	75		42
SANT MARTÍ	197	22	60	75	17	17
VILAFRANCA	361	185	45	60	71	
GARRAF	452	75	71	182	115	9
OSONA	525	211	41	191	69	13
GRANOLLERS	724	49	332	235	88	15
MOLLET	349		12	221	116	
SANT CELONI	209	85	53	46		16
SANT FELIU	265	102		85	38	40
SANT BOI	408	76	63	162	61	46
CORNELLÀ	455	127	21	196	77	21
SANT VICENÇ	370		13	259	47	51
TOTAL	5.932	1.454	840	2.308	975	279

3.2.4. Activitats per nivell educatiu

3.2.5. Matriculats per modalitats

3.3. SECCIÓ DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Aquesta secció, des del curs 1975/76, té al seu càrrec l'organització de la formació del professorat en llengua i cultura catalanes, per tal de garantir el procés de Normalització Lingüística, en els diferents nivells de l'ensenyament no universitari.

Amb aquest objectiu, s'organitzen cursos reglats, de perfeccionament, grups de suport a la llengua oral, sortides culturals i grups de treball.

3.3.1. Les activitats que es fan en aquesta secció

a) Cursos presencials:

- llengua oral i escrita
- història i geografia
- didàctica

b) Cursos semipresencials:

- llengua escrita
- didàctica
- història i geografia

c) Cursos intensius:

- llengua oral
- llengua escrita

d) Formació dels propis formadors:

- seminaris
- conferències

Així mateix, durant el curs 2001-02 s'ha continuat treballant en la diversificació dels grups de suport a la llengua oral, per tal de donar respostes a necessitats concretes de cada un dels col·lectius que hi assisteixen, aquests són:

- Infantil
- Primària
- Secundària

3.3.2. El professorat que ha intervingut en les activitats

Ensenyament	Professorat
Reglat	16
No reglat	7
Total	23

3.3.3. L'alumnat que ha intervingut en les activitats

Activitats	Alumnat
Oficials primària i secundària	216
Lliures primària i secundària	140
Suport a la llengua oral	48
Cursos intensius de llengua escrita (tutoria)	35
Total	439

3.3.4. Altres activitats

També s'ha col·laborat amb la Secció de Secundària en tot allò referent a l'àrea de llengua. La primera concreció d'aquesta col·laboració és la preparació de cursos de llengua per a les ofertes d'Iniciativa ICE de *Tardor* i *Hivern*, així com l'organització dels cursos "*Col·loquis a l'Ateneu*".

3.3.5. Perspectives de cara al futur

Les xifres que presentem en aquesta Memòria indiquen un manteniment de l'alumnat (lleugerament incrementat: 439 aquest any, per 377, l'anterior) respecte a les de l'any passat. Pel que fa al nombre de professorat, en canvi, hi ha hagut una certa reducció (de 33 es passa a 23), fet que valorem com a normal i positiu, atesa la tendència a disminuir el tipus de formació en Normalització Lingüística que fins ara s'ha fet.

Les dades d'aquest any, juntament amb les de l'anterior, confirmen el que apuntàvem a les Memòries de cursos anteriors en el sentit que es preveia una important davallada de l'alumnat que segueix els cursos de Normalització Lingüística, sobretot pel fet que l'obtenció del títol de BUP a partir de 1992 equival a la titulació de Mòdul II.

També ens preguntàvem el curs passat si la progressiva desaparició d'aquests cursos significaria que el procés de Normalització Lingüística ha assolit els objectius que té encomanats -que tot mestre/a o professor/a pugui desenvolupar la seva tasca en català i/o castellà amb desimboltura-. El parer d'aquesta Secció -dèiem- és que, durant un cert temps, encara és necessitarà un seguit d'activitats d'aprofundiment o de reforç destinades a una bona part del professorat. per tal de mantenir i millorar la qualitat lingüística dels centres docents de primària i secundària.

Des d'aquesta Secció de Normalització Lingüística es percep que hi ha una necessitat objectiva de rebre un suport lingüístic que permeti assolir el nivell de qualitat i de millora del model de llengua que una bona part del professorat encara necessita. Deixant de

banda el conjunt de professorat que fins al moment encara no ha cursat els mòduls reglats, pensem que caldrà plantejar la possibilitat d'oferir algun tipus de cursos (perfeccionament, cursos específics, etc.) que li permetin assolir el domini lingüístic necessari per a desenvolupar la seva tasca correctament.

En memòries anteriors parlàvem d'adaptar l'oferta lingüística a les noves necessitats del professorat de primària i secundària. Això en bona part s'ha intentat a través dels cursos que hem ofert a *Tardor*, *Hivern* i als *Col·loquis a l'Ateneu*. Aquest mostreig de cursos ha tingut una bona acollida, tant pel que fa a l'assistència com a la valoració, i és a partir d'aquesta línia de treball que si els nous responsables del Departament d'Ensenyament ens ho accepten pensem que es podria mantenir una certa continuïtat en la tasca de normalització i impuls lingüístics.

En aquesta mateixa direcció, l'any passat es van iniciar converses amb l'ICE de la Universitat de les Illes Balears per tal d'endegar un Curs Telemàtic de Llenguatge Específic destinat a professorat de secundària de les especialitats de Biologia i de Química. Tenia una durada prevista de trenta hores i s'havia de desenvolupar experimentalment de desembre a març del curs passat. Un canvi de lloc de la persona responsable de l'ICE de la UIB, juntament amb un accident de la responsable dels cursos han impedit de dur-los a temps com hauria estat la nostra intenció.

El curs vinent esperem poder reprendre aquest tema amb més sort i, en tot cas, ens agradaria començar a posar-ne un en funcionament a través dels nostres propis mitjans.

Finalment, voldríem fer constar en aquesta memòria tota la feina administrativa que es fa, la qual no es limita a la gestió dels cursos que hi ha en l'actualitat, sinó que a més atén l'alumnat antic que en el seu moment no tramità la titulació, així com l'alumnat d'altres ensenyaments que han cursat assignatures anàlogues a les nostres a fora de l'ICE i demanen que els les convalidem i els tramitem la titulació corresponent.

4. RECERCA

4.1. SECCIÓ D'INVESTIGACIÓ

En la Secció d'Investigació es gestiona el *Servei d'Assessorament Metodològic* (SAM), a la vegada que es desenvolupen una sèrie de investigacions.

4.1.1. Servei d'Assessorament Metodològic (SAM)

Durant els mesos compresos entre setembre de l'any 2001 i juny de l'any 2002 s'han atès trenta sis consultes de caire metodològic per part dels membres que componen l'equip. La procedència de les persones que demanden assessoria ha sigut majoritàriament de les Divisions I i V, i, entre elles, destaquen demandes de grups que han rebut els ajuts del Programa d'Innovació Docent.

La casuística que cobreixen és ampla, encara que hi predominen els assessoraments puntuals a partir del desenvolupament de projectes, i, de forma especial, els relatius a construcció i o baremació d'instruments i anàlisi de dades.

En bona part dels casos, els assessors han recomanat seguiment per part del SAM, amb l'objectiu de facilitar el correcte desenvolupament de la recerca.

Dels serveis complementaris del SAM posats en marxa l'any 2000 sobre *Introducció de dades* i *Anàlisi de dades*, aquest segon ha tingut un alt percentatge de demanda respecte les persones que han sol·licitat una assessoria.

4.1.2. Ús de noves Tecnologies de la Informació i la Comunicació

Fruit del concurs de diversos especialistes del ICE, i amb la col·laboració del GAIU, el Centre d'Informàtica, el Centre de Formació de Sants i la Fundació UB Mèdia, i en el marc dels Plans de Millora Docent de les Divisions, es va elaborar un qüestionari destinat a tot el professorat de la Universitat de Barcelona, que es va enviar per correu electrònic, i per dues vegades, a la totalitat del professorat de la Universitat de Barcelona, per tal de poder perfilar un mapa de necessitats sobre l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Amb les dades recollides a partir de les 857 respostes rebudes es va elaborar un informe on es presenta un extracte de la distribució de les respostes obtingudes, diferenciant-lo per Divisió, i d'acord amb els nivells de resposta corresponents a cada ítem. Així mateix es dona compte dels encreuaments (366 en total) que s'han portat a terme entre tots els ítems que s'han considerat rellevants, i que han permès posar en relació el grau de coneixement de les aplicacions informàtiques i de les eines multimèdia amb diversos criteris (Divisió, Campus, edat, nivell acadèmic, adquisició de la formació, equip informàtic al lloc de treball, i connexió a Internet al lloc de treball i a casa).

Finalment, es presenta el perfil del mapa de necessitats manifestades per les respostes del professorat que ha contestat telemàticament el qüestionari, així com un diagnòstic

previsible per la formació que cal oferir pel curs 2002-2003. Amb les dades recollides s'ha obtingut un coneixement de la realitat de la Universitat de Barcelona (per Divisions, per Campus...) útil pel plantejament de futures activitats de formació en el camp de les TIC.

4.1.3. Perspectives de futur

- Gestió del *Servei d'Assessorament Metodològic*. Els esforços es dirigiran a vetllar per l'adequat compliment dels seus objectius, la rapidesa i eficàcia en el servei, l'autofinanciació, l'ajustament entre la demanda d'assessorament i els recursos humans dels membres de l'equip, i la connexió entre les principals mancances metodològiques detectades i la programació de cursos de formació pel professorat.
- Participar en recerques del ICE per les quals es demani ajut i iniciar investigacions relacionades amb les àrees de treball de l'Institut.
- Participar en els encàrrecs institucionals que es rebin.

4.2. GRUPS I PROJECTES

En aquest apartat es presenta la tasca desenvolupada en els grups de recerca adscrits a l'ICE, les publicacions del seu treball i els projectes duts a terme en aquest darrer any.

4.2.1. Recerca sobre "*El centre educatiu, context problemàtic per al professorat d'Ensenyament Secundari Obligatori. Anàlisi de les causes i elaboració de propostes per promoure el canvi institucional i professional*"

El projecte d'aquesta recerca va rebre una subvenció de la *II Convocatòria d'Ajuts a projectes de recerca educativa i de documentació per a grups no consolidats de la Divisió de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona*.

Equip de recerca: Serafi Antúnez (Coordinador), Carme Albadalejo, M. Teresa Anguera, Paulino Carnicero, M. Teresa Colén, Albert Grau i, com a becari, Juan José González.

a) Justificació

Una part molt considerable del professorat dels centres on s'imparteix l'Educació Secundària Obligatòria (ESO) -i especialment en els centres públics- es troba en una situació d'insatisfacció i de desencís, que es presenta sota manifestacions molt diverses. Amb aquesta recerca s'intenta donar resposta a una problemàtica social evident, treballant en una temàtica que s'identifica amb una de les línies prioritàries de l'ICE.

Les preguntes bàsiques que guien aquesta recerca són: Per una banda conèixer què està passant, de veritat, als centres on s'imparteix l'ESO; i, per altra, saber quines en són les causes. Són qüestions complexes per les quals no són suficients respostes simplistes que es podrien donar sense portar a terme un estudi objectiu que aprofundeixi en el seu anàlisi

i tingui en compte, també, aspectes que hi tenen molt a veure, com les pràctiques organitzatives, didàctiques i orientadores, la formació permanent del professorat, o la gestió d'institucions educatives, entre altres.

b) Objectius

De caràcter general

- 1) Descriure i analitzar la situació del professorat que imparteix ensenyaments d'ESO en institucions escolars públiques i privades de Catalunya pel que fa a la seva percepció sobre la situació de desmotivació i de desencís que viu, la seva satisfacció en el treball i la seva autoestima
- 2) Identificar fins a quin punt aquesta situació i percepcions són generalitzades o si es donen especialment en determinats contextos, condicions o col·lectius.
- 3) Descriure, analitzar i conèixer les causes d'aquella situació i de les cultures dominants en els centres d'ESO per avaluar la seva incidència en la vida personal i professional del docent i en les característiques del marc institucional en el qual treballa.

De caràcter específic

- 1) Analitzar si el nostre professorat d'ESO ha estat capaç, durant aquests anys d'aplicació de la Reforma, de desenvolupar pràctiques organitzatives diferents, creatives o innovadores per donar resposta adequada als nous requeriments que una escola comprensiva planteja als ensenyants.
- 2) Conèixer si la capacitat o incapacitat per construir o desenvolupar aquestes noves pràctiques organitzatives i gestores és una causa que té una importància considerable en la situació de crisi dels centres on s'imparteix l'ESO.
- 3) Proposar alternatives per a la millora relacionades amb els processos d'organització i gestió ben fonamentades i factibles.
- 4) Comprovar si els docents que treballen en aquesta etapa educativa reivindiquen o reclamen una formació permanent adequada a la nova problemàtica que han de resoldre; és a dir: pertinent i oportuna per donar millors respostes a la diversitat dels seus alumnes; que consideri les variables contextuals on treballen els professors i professores, centrada en problemes pràctics, descentralitzada, etc.
- 5) Analitzar si existeix una oferta suficient i satisfactòria de formació d'aquestes característiques i, en cas afirmatiu, si el professorat té al seu abast i utilitza els mitjans per conèixer-la.
- 6) Conèixer i analitzar fins a quin punt el professorat participa en aquesta formació permanent i si ho fa en condicions raonables.
- 7) Presentar a les autoritats educatives, al professorat i a la comunitat educativa en general un conjunt de propostes, sorgides des del propi col·lectiu de professors, basades en els canvis i innovacions en els models organitzatius i gestors del centre escolar i en els sistemes d'organització, orientació i intervenció de la formació permanent que ajudin a fer possible una millor atenció als nostres estudiants de l'ESO i un augment en la qualitat de l'educació i en la satisfacció professional del col·lectiu d'ensenyants d'aquesta etapa educativa.

Aquest darrer propòsit enumera de manera explícita els beneficiaris potencials directes de l'estudi: professorat, alumnat, instàncies gestores dels centres, comunitat educativa, autoritats educatives, professionals de l'educació escolar en formació inicial, i com és evident, també la comunitat científica a través de la difusió i disseminació dels resultats de la recerca que preveiem.

c) Metodologia

És un estudi de caire descriptiu que pretén reunir i analitzar la informació proporcionada per una mostra representativa de la població del professorat i dels centres escolars públics i privats de tota Catalunya que imparteixen l'ESO. El mostreig és probabilístic, aleatori, estratificat i proporcional, i els criteris d'estratificació són: (i) titularitat del centre; (ii) ubicació geogràfica o territorialitat (segons comarques); i (iii) tamany de la institució.

La recollida d'informació esta estructurada en dues fases:

- 1) Construir el marc teòric i fonamentar l'elaboració d'un qüestionari mitjançant l'anàlisi de la literatura, els resultats de les discussions del grup, i la consulta a persones expertes. Aquesta primera fase inclou també l'aplicació del qüestionari amb un propòsit d'anàlisi extensiva.
- 2) Valoració i discussió dels resultats de l'aplicació del qüestionari i l'aprofundiment en aquests resultats a través d'una anàlisi intensiva, tot emfatitzant aspectes específics, mitjançant entrevistes en profunditat amb informants qualificats, taules d'experts i grups de discussió.

d) Estat actual de la recerca i previsió de finalització

Es va iniciar al mes d'octubre de 1999. Fins ara s'han desenvolupat les següents tasques:

- Revisió bibliogràfica
- Discussió del marc teòric
- Formació interna de les persones de l'equip investigador i capacitació de les persones col·laboradores
- Procés d'elaboració del qüestionari, des d'un text provisional fins al definitiu, al llarg d'onze revisions del mateix
- Aplicació dels qüestionaris (a 1.111 professors de l'ESO a Catalunya més els designats com a reserva)
- Elaboració d'un banc de dades a partir del buidatge codificat de les respostes als qüestionaris
- Primers anàlisis exploratoris
- Completar els primers anàlisis i discussions dels resultats
- Desenvolupament de les taules rodones amb experts sobre el tema, sessions de grups de discussió i entrevistes en profunditat amb informants qualificats
- Segona anàlisi i discussió dels resultats

I falta portar a terme:

- Desenvolupament de noves sessions de grups de discussió i entrevistes en profunditat amb informants qualificats
- Elaboració de conclusions
- Presentació de l'informe final

Pistes de revisió:

S'han presentat en el VII Congrés Interuniversitari d'Organització i Innovació Educativa, celebrat a Sant Sebastián del 3 al 6 de juliol d'aquest any, les següents comunicacions elaborades per l'equip de recerca:

- ✓ *Factores y condiciones para optimizar la organización de la formación permanente del profesorado de ESO*
- ✓ *La ESO y el cambio de rol profesional docente: Una advertencia para la organización*

4.2.2. Grup de Recerca Consolidat: Ensenyament i Aprenentatge Multimèdia

El Grup de Recerca Consolidat *Ensenyament i Aprenentatge Multimèdia*, reconegut pel Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya, està adscrit a l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona.

Nou dels integrants d'aquest grup desenvolupen les seves tasques al mateix ICE: els professors José Luis Rodríguez Illera, Anna Escofet Roig i María José Rubio, les becàries Mercè Espanya, Mª Victoria Martín i Olatz López i els col·laboradors Òscar Serra i Olga Herrero. Al grup també pertanyen altres quatre persones no adscrites a l'ICE (Begoña Gros, Joan Mateo, Jordi Quintana i Lucio Rehbein). A més, es compta amb la col·laboració puntual de diverses persones en diferents projectes de recerca.

El grup *Ensenyament i Aprenentatge Multimèdia* està interessat a aprofundir en les possibilitats d'utilitzar el multimèdia en el procés d'ensenyament/aprenentatge.

Com a línies bàsiques de recerca, destaquen les següents:

- > Aprenentatge de llengües mitjançant entorns multimèdia.
- > Sistemes narratius i hipertextualitat en sistemes multimèdia educatius.
- > Efectes dels productes multimèdia sobre la cognició i les actituds.
- > Ús de tecnologies audiovisuals i multimèdia en la formació a distància.
- > Disseny instructiu.
- > Aprenentatge obert i aprenentatge col·laboratiu.
- > Ús educatiu dels videojocs.

A continuació es desglossen les activitats més rellevants dutes a terme durant el període objecte d'aquesta memòria:

- Organització de la tercera edició del programa de *Màster Multimèdia Educatiu*, adscrit a l'Institut de Ciències de l'Educació.
- Organització del segon bienni del programa de *Doctorat Multimèdia Educatiu*, adscrit al Departament de Teoria i Història de l'Educació.
- Coordinació de la *Xarxa Temàtica Multimèdia Educatiu*, reconeguda per la Direcció General de Recerca de la Generalitat de Catalunya. Aquesta xarxa reuneix sis grups amb una important trajectòria en el camp del multimèdia educatiu. Cinc d'aquests grups pertanyen a universitats catalanes (tres de la UB, un de la UPC, un de la UOC i un de la UAB) i el sisè és el grup italià adscrit al Istituto di Tecnologie Didattiche del Consiglio Nazionale delle Ricerche (Gènova).
- Publicació del tercer número de la revista electrònica *Interactive Educational Multimedia*, en llengua anglesa.
- Disseny i desenvolupament de *projectes TEAM* (tecnologies en la docència universitària) de la Universitat de Barcelona (fins el desembre de 2001).

a) Projectes d'investigació i desenvolupament subvencionats

- *Software on-line per al ensenyament de la composició escrita*
Entitat finançadora: Programa Argos de la Generalitat de Catalunya i Editorial EFi
Data d'inici: Setembre de 1999
Data de finalització: Juny de 2002
- *International Master Degree on Information and Communication Technologies in Language Learning*
Entitat finançadora: Unió Europea (UE DGXXII, Programa Sòcrates)
Data d'inici: Gener de 1998
Data de finalització: Desembre de 2001
- *Els jocs multimèdia des de la perspectiva del gènere*
Entitat finançadora: Institut Català de la Dona, Generalitat de Catalunya
Data d'inici: Setembre de 2001
Data de finalització: Desembre de 2001
- *Impartició a distància d'una assignatura al CESNID, UB.*
Entitat finançadora: CESNID
Data d'inici: Març de 2002
Data de finalització: Setembre de 2002
- *Disseny d'un certificat de qualitat pedagògica*
Entitat finançadora: AEFVI
Data d'inici: Maig de 2001
Data de finalització: Desembre de 2003

b) Publicacions conjuntes

Rodríguez Illera, J.L.; Escofet, A.; Gros, B.; Quintana, J.; Rubio, M.J. *Multimedia Educativo 2001*. Barcelona: ICE, Universitat de Barcelona. (Edició electrònica)

4.2.3. Grup de recerca per a l'Estudi del Repertori Lingüístic

a) Projectes d'investigació finançats

El Grup de Recerca per a l'Estudi del Repertori Lingüístic (GRERLI) ha continuat desenvolupant les activitats relacionades amb dos projectes d'investigació iniciats en anys anteriors que es troben en diferents fases de realització (núms. 1 i 2), i ha obtingut finançament de la Divisió de Ciències de l'Educació per a un de nou (núm. 3):

1. *Processament i organització discursiva de textos expositius orals i escrits (1999-RED-5020-2A)*

Membres. Joan Perera (investigador principal), Carme Arbonés, Joan Busquets, M. Lluïsa Carbonell, Marcel Fité i Pilar Monné. Becària d'investigació: Elisa Rosado. Membres associats: Liliana Tolchinsky i Melina Aparici.

Període. Gener 2000 - desembre 2001

Finançament. Divisió de Ciències de l'Educació. Universitat de Barcelona.

Divulgació resultats. Comunicacions a: III Encuentro sobre Adquisición de las Lenguas del Estado (Málaga 2001); X Tallers de Llengua i Literatura Catalanes a l'Ensenyament Secundari (Barcelona 2002); IX International Congress for the Study of Child Language (Wisconsin 2002). Publicacions: Ragnarsdóttir, H., Aparici, M., Cahana-Amitay, D., van Hell, J., Viguié-Simon, A. (2002).

2. *Recursos lingüístics de despersonalització: perspectives translingüística, evolutiva i didàctica (BSO2000-0676)*

Membres. Joan Perera (investigador principal), Carme Buisan, Miquel Siguan, Liliana Tolchinsky, Melina Aparici, Carme Arbonès, Lluïsa Carbonell, Marcel Fité, Pilar Monné. Investigadora associada: Harriet Jisa (Universitat de Lió, França). Becària d'investigació: Catherine Simonou.

Període. 2001-2003

Finançament. Pla Nacional d'Investigació Científica, Desenvolupament i Innovació Tecnològica 2000-2003. Direcció General d'Investigació. Ministeri de Ciència i Tecnologia

Divulgació resultats. Comunicacions a: IV Child Language Seminar (Londres 2001); IX International Congress for the Study of Child Language (Wisconsin 2002). Publicacions: Ravid, D., van Hell, J., Rosado, E., Zamora, A. (2002).

3. Estudis sobre el repertori lingüístic (2001-GNC-5049-1A)

Membres. Joan Perera (investigador principal), Carme Buisan, Miquel Siguan, Liliana Tolchinsky, Melina Aparici, Carme Arbonès, Joan Busquets, Lluïsa Carbonell, Marcel Fité, Pilar Monné, Elisa Rosado. Becària d'investigació: Cristina Real.

Període. Gener 2002 - desembre 2002

Finançament. Divisió de Ciències de l'Educació. Universitat de Barcelona.

Divulgació resultats. Publicacions: Ravid, D., Tolchinsky, L. (2002).

b) Participació en xarxes temàtiques

El GRERLI és un dels grups integrants de la xarxa temàtica *L'educació lingüística i la formació d'ensenyants en situacions multiculturals i multilingües*, encapçalada per la Universitat Autònoma de Barcelona, i aprovada pel Departament d'Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya en la convocatòria de l'any 2000. En formen part 16 grups de recerca de 10 universitats diferents.

c) Participació en congressos i seminaris

Tipus de participació: Comunicació

Autors: Rosado, E.; Aparici, M.; Tolchinsky, L.; Perera, J.

Títol: Developmental, Text-Type and Modality Difference in the Use of Middle and Passive Constructions in Spanish

Congrés: IV Child Language Seminar

Lloc de celebració: University of Hertfordshire. Londres (ANG) Data: juliol 2001

Tipus de participació: Comunicació

Autors: Aparici, M.; Tolchinsky, L.; Rosado, E.; Perera, J.

Títol: Una propuesta para el análisis de la conectividad en diferentes géneros y modalidades discursivas

Congrés: III Encuentro sobre Adquisición de las Lenguas del Estado

Lloc de celebració: Universidad de Málaga (ESP) Data: setembre 2001

Tipus de participació: Conferència invitada

Autors: Tolchinsky, L.

Títol: El papel de la escuela en los procesos de alfabetización

Congrés: Coloquio Internacional de la Cátedra UNESCO para la Lectura y la Escritura

Lloc de celebració: Cartagena de Indias (COL) Data: desembre 2001

Tipus de participació: Taller

Autors: Busquets, J.; Fité, P.; Monné, P.; Perera, J.

Títol: Oralitat versus escriptura: com parlen i com escriuen els estudiants de secundària

Congrés: X Tallers de Llengua i Literatura Catalanes a l'Ensenyament Secundari

Lloc de celebració: Barcelona (ESP) Data: febrer 2002

Tipus de participació: Comunicació

Autors: Aparici, M.; Tolchinsky, L.; Rosado, E.; Perera, J.

Títol: A developmental analysis of connectivity in different discourse genres and modalities

Congrés: IX International Congress for the Study of Child Language

Lloc de celebració: University of Wisconsin-Madison (USA) Data: juliol 2002

Tipus de participació: Ponència dins el simposi/workshop "Syntax and Lexicon Interface"

Autors: Tolchinsky, L.; Rosado, E.

Títol: Developmental level, genre and modality in the use of passive and middle voice for the alternation of agency

Congrés: IX International Congress for the Study of Child Language

Lloc de celebració: University of Wisconsin-Madison (USA) Data: juliol 2002

Tipus de participació: Ponència invitada

Autors: Tolchinsky, L.

Títol: Psychological and educational implications of developmental studies on writing

Congrés: IX European Conference European Association for Research on Learning and Instruction

Lloc de celebració: Fribourg (SUI) Data: agost 2002

Tipus de participació: Ponència invitada

Autors: Tolchinsky, L.

Títol: Interaction between spelling and punctuation in the development of writing.

Congrés: Col·loqui Internacional: The Semiography of Writing

Lloc de celebració: Strasbourg (FRA) Data: setembre 2002

d) Publicacions

Ragnarsdóttir, H., Aparici, M., Cahana-Amitay, D., van Hell, J., Viguié-Simon, A. (2002) "Verbal structure and content in written discourse: Expository and narrative texts". *Written Language and Literacy*, 5-1, 95-126.

Ravid, D., van Hell, J., Rosado, E., Zamora, A. (2002). "Subject NP patterning in the development of text production: A crosslinguistic study of Dutch, English, Hebrew, and Spanish". *Written Language and Literacy*, 5-1, 69-93

Ravid, D., Tolchinsky, L. (2002). "Developing Linguistic Literacy: A Comprehensive Model". *Journal of Child Language*, may 2002

4.2.4. Estudi sobre Serveis per a la infància

L'Institut de Ciències de l'Educació, en conveni amb l'Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona, ha endegat una sèrie de treballs i estudis sobre serveis adreçats a la petita infància, concretament sobre serveis públics dinamitzats des del món municipal.

Aquests treballs i estudis tenen els següents objectius prioritaris:

- 1) Conèixer la realitat dels serveis educatius adreçats a infants d'entre 0 i 3 anys, i també per a les seves famílies.
- 2) Indagar sobre les necessitats socials i educatives dels infants i de les famílies.
- 3) Localitzar i estudiar models i experiències de serveis per a la infància, tant les de caràcter complementari a l'escola bressol com les de caràcter alternatiu.
- 4) Proposar accions i projectes que puguin generar-se des del marc municipal per l'atenció de la primera infància: escoles bressol, serveis per a la infància, projectes i programes educatius municipals.

El 2001 s'ha finalitzat un segon estudi titulat *Serveis per a la infància, marc de referència per a polítiques educatives en l'àmbit municipal* (Diputació de Barcelona, Àrea d'Educació) que es presentà públicament a polítics i mitjans de comunicació. L'estudi està disponible en versió catalana i castellana.

Igualment, el 2001, es conclou una primera actualització de la base de dades *Connecta (II)* que recull informacions sobre educació infantil de primer cicle i serveis per a la infància de Barcelona i comarques. La primera edició d'aquesta base es va fer el 1998.

El mes de gener de 2002 es van coordinar les *Jornades de Formació per a Regidors i Tècnics municipals d'Educació*, als locals de la Diputació de Barcelona. Les Jornades van servir per tractar el tema de les Polítiques Educatives per a la Primera Infància i Família. Els ponents van ser els regidors dels ajuntaments de Granollers, Manresa i Sant Cugat del Vallès, la professora Josefina Recasens i el professor Àngel Forner de la Universitat de Barcelona.

S'ha fet, per part de la Diputació, un encàrrec a l'equip de treball de l'ICE per redactar les orientacions per a un Pla Director de Serveis per a la petita infància i família a la ciutat de Mataró. Aquest treball s'ha finalitzat el juny de 2002.

Finalment, un tercer estudi *Catàleg de Serveis Educatius per a la petita infància i família*, s'ha editat i està prevista la seva presentació pública a inicis del curs 2002-2003. Es tracta d'un estudi innovador ja que recull en un mena de catàleg una llarga sèrie d'opcions i actuacions en forma de serveis i programes adreçats als infants petits, i pensats des de l'òptica de les polítiques educatives municipals. L'estudi l'han elaborat els membres de l'equip de treball: Josefina Recasens, Conce Acedo i Àngel Forner, i hi han participat experts dels ajuntaments de Sant Feliu de Guíxols (Sr. Vicenç de Febrer) i de Sant Feliu de Llobregat (Sra. Àngels Prats), a banda d'aportacions molt valuoses de la major part de municipis que ofereixen aquests tipus de serveis a la població.

4.2.5. Grup de recerca i formació en temes transversals

PROJECTE: Estratègies per al desenvolupament dels Eixos Transversals del Currículum

El grup de recerca, que treballa des de 1995 sobre temes transversals, està format per professors en actiu dels diferents nivells educatius. Els membres del grup han impartit diferents cursos, seminaris i assessoraments de caire teòric i pràctic en què s'han aplicat i

s'ha reflexionat sobre els seus materials i són autors de diferents publicacions sobre els Eixos Transversals i les seves implicacions didàctiques.

Membres del grup:

Josep Palos	Coordinador
Dolors Casas Gómez	IMEB Roure Clot
Josep Vilarò i Camps	IES Pallejà
Montse Santacana i Fabre	IES Baix Penedès (El Vendrell)
Gemma Domènech Burjachs	CEIP Canigó
Conrado Jiménez Quintana	CEIP L'alzina (Molins De Rei)
Elisabet Quesada i Marsà	CEIP Carlit (Barcelona)
Martina Malo Herranz	IES Consell De Cent.(Barcelona)
Carmen Garcia Barragán	CEIP Joan Sampera i Torras (Les Franqueses)

a) Justificació del projecte

La societat actual està plantejant un seguit de situacions de rellevància social (violència, conflictes bèl·lics, desigualtats socials, discriminació, degradació mediambiental, consumisme, desenvolupament sostenible, etc.) i que el Currículum ha volgut agrupar en els anomenats "eixos transversals"

Per tant des del món de l'educació es veu necessari reflexionar i aportar estratègies per incorporar aquestes problemàtiques transversals al currículum de cada centre educatiu. Aquestes estratègies metodològiques i organitzatives haurien d'anar dirigides a:

- a) Cercar formes per apropar i transmetre la necessitat del tractament d'aquests dimensions de la realitat social als equips de professors, a l'hora que es proposen pautes de reflexió sobre el paper educatiu dels eixos transversals.
- b) Cercar estratègies per desenvolupar els eixos transversals des dels diferents projectes educatius i programacions.

D'altra banda és evident que es necessita continuar reflexionant sobre el concepte d'eixos transversals i de transversalitat tant des de la perspectiva de cada eix com des d'una perspectiva globalitzadora. Així també és important reflexionar sobre el paper dels Eixos Transversals en l'Educació en Valors, tant a nivell conceptual com metodològic. Aquesta reflexió s'ha de donar en un procés de retroalimentació amb les experiències i experimentació de materials, que d'altra banda s'han de potenciar.

La selecció o prioritització de continguts, l'organització del centre, la selecció de recursos i els tipus d'intervenció didàctica de cada professor, entre d'altres, són exemples de diferents àmbits a del currículum explícit, però també a on el ocult pot entrar en contradicció amb la decisió de desenvolupar els eixos transversals. És per això que es necessiten reflexions i propostes que ajudin a identificar aquestes contradiccions. Així també es necessiten d'estratègies suficientment contrastades amb la pràctica quotidiana dels centres.

Finalment els eixos transversals lluny de perseguir la incorporació de més continguts a les diferents àrees, es presenten com a continguts curriculars bàsics (conceptes, procediments i actituds) però que en el seu desenvolupament pretenen ajudar a interpretar la realitat social i

construir un currículum des d'una perspectiva crítica i ètica. Això ens situa davant la necessitat de reflexionar sobre uns principis ètics i uns valors que fonamenten les actituds i comportaments per a una convivència més justa, així com sobre les estratègies de "transversalització" del currículum escolar des d'aquesta perspectiva ètica.

b) Objectius generals del grup

- 1) Crear una base de documentació, bibliografia i d'experiències sobre els "Eixos Transversals del Currículum".
- 2) Reflexionar sobre el concepte d'Eixos Transversals i de transversalitat curricular.
- 3) Reflexionar sobre el paper dels Eixos Transversals dins l'Educació en Valors.
- 4) Elaborar pautes per reflexionar i debatre els equips de professorat sobre el potencial educatiu dels Eixos Transversals.
- 5) Aprofundir en estratègies metodològiques per introduir els Eixos Transversals en els diferents projectes educatius.
- 6) Elaborar, aplicar i avaluar materials dissenyats per tractar els Eixos Transversals en els diferents nivells de concreció del Currículum.

c) Activitats realitzades durant el curs 2001-2002

- Disseny i actualització de la pàgina web del grup:
<http://www.ub.es/ice/programes/transversals>
- Elaboració de propostes didàctiques i seguiment d'experiències aplicades a centres d'Educació Infantil i Primària.
- Buidat de les dades de la recerca sobre "Concepte i estat del tractament dels Eixos Transversals del currículum en la pràctica dels centres d'Educació Infantil, Primària i Secundària de Catalunya" (s'ha enviat una enquesta a tots els centres de Catalunya). El proper curs finalitzarem el buidat i redactarem resultats i conclusions. Aquest document serà la base per organitzar altres activitats, entre elles unes Jornades sobre els "Eixos Transversals del currículum".
- Consolidació de la proposta de tallers sobre els Eixos Transversals com a estratègies per a apropar i desenvolupar aquests temes en els centres educatius. Aquests tallers són:
 - Els temes monogràfics
 - Anàlisi de casos o situacions educatives quotidianes
 - Auditoria de llibres de text
 - Impregnació d'unitats didàctiques.
 - Disseny d'unitats didàctiques centrades en temes transversals.
 - Impregnació d'una àrea curricular.

4.2.6. Estudi "Aprendre en xarxa. Estudi sobre les xarxes d'intercanvi de coneixements de Catalunya"

El projecte "*Aprendre en Xarxa. Estudi sobre les Xarxes d'Intercanvi de Coneixements de Catalunya*" està coordinat pel professor Fernando López Palma. La Fundació Bofill i l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona van acordar promoure dit estudi.

Grup Investigador:

Fernando López Palma (Coordinador)
Encarna García Illan
Celia Herrero
Vicenta Pechoan
Rafael Juncadella
Josep Palos
Pablo Palmero

Objectius:

- Realitzar un estudi de la situació de les xarxes de Catalunya analitzant les característiques dels participants, el context de les diferents xarxes i els equips d'animació.
- Inferir en la millora del funcionament de les diferents xarxes per tal que, a través de la reflexió sobre la pràctica, els equips d'animació -i les xarxes en general- facin un salt qualitatiu en el seu funcionament.
- Contextualitzar les xarxes dins el panorama històric de la cultura popular a Catalunya.
- Tenir una panoràmica de les xarxes a nivell europeu i mundial, i veure què tenen les xarxes catalanes en comú amb la resta i quins són els seus trets diferenciadors.
- Estudiar com fomentar la participació d'aquells grups que tradicionalment no participen a altres activitats culturals.
- Realitzar un inventari d'experiències pràctiques i caracteritzar noves metodologies d'aprenentatge en la transmissió de coneixements.

Durant present curs actual es va acabar la recerca amb l'elaboració del document *L'aprenentatge en xarxa. Estudi sobre les Xarxes d'Intercanvi de Coneixements* que serà objecte d'una publicació per part de la Fundació Jaume Bofill.

5. SECCIÓ D'UNIVERSITAT

El curs 2001-2002 s'han assumit les competències en matèria de formació acadèmica del professorat universitari, en tota la seva amplitud al unificar-se dins la UB la direcció i planificació de la formació del seu professorat, encarregant-la a l'ICE, el qual ha assumit també les tasques que fins aleshores realitzava en aquest àmbit el Centre de Sants. L'ICE, doncs, ha assumit les competències en matèria de *formació acadèmica del professorat universitari*.

Una de les primeres accions la secció durant aquest curs ha estat realitzar un estudi per detectar les necessitats de formació del professorat de la UB en la implantació de les TICs. La Dra. Teresa Anguera va elaborar un informe global i per divisions, que recollia les conclusions principals en el tema amb l'objectiu de dissenyar futures activitats formatives.

Respecte a les accions formatives, el criteri seguit per l'ICE, ha estat el de donar prioritat a la continuïtat de les activitats i el servei al professorat que es veien desenvolupant fins ara. Amb l'elecció del nou director, s'ha obert un procés intern de planificació de futur de l'activitat de la Secció d'Universitat que procedirà, durant el curs vinent, a fer un pla d'actuació després d'una nova anàlisi de les necessitats de formació acadèmica del professorat de la UB.

5.1. ACTIVITATS DE FORMACIÓ ORGANITZADES PER LA SECCIÓ

5.1.1. Cursos sobre TICs

Durant el curs 2001-2002, dins del marc pressupostari de la Secció, s'han organitzat els cursos següents, per tal de donar alguna resposta a la detecció de necessitats realitzada en el camp de les TICs:

Introducció ARCInfo

ARCInfo avançat

Edició electrònica de documents (Adobe-Acrobat)

Dossiers electrònics

Estadística descriptiva amb SPSS 10.01

Estadística inferencial amb SPSS 10.01

Intercanvi de documents amb XML

Programació amb JAVA

Introducció a Linux

Linux avançat

Presentacions orals – G1

Presentacions orals – G2

Aprendre a fer presentacions amb PowerPoint

Confecció de fulls de càlcul amb Excel

Creació i utilització de bases de dades: Access

Iniciació a la creació de planes web

També s'han organitzat dos cursos "d'expressió oral" per professorat universitari. El total de persones que han participat és de 650.

Aquests cursos s'han ofert al professorat i alumnat de tercer cicle i s'han organitzat amb el suport del vicerectorats d'Estudiants, Recerca i Professorat.

5.1.2. Professorat novell

En el mes d'octubre de 2001 es van organitzar, per encàrrec del vicerectorat de Professorat, dues Jornades per professorat novell, de nou ingrés en la Universitat o que portava fins a 3 cursos en la UB: Van ser unes jornades de caràcter institucional, amb la participació dels responsables de l'àrea acadèmica del Rectorat i pel mateix Rector. Les Jornades foren codirigides pels professors V. Benedito, F. Imbernón i S. Carrasco i foren el prelude d'un *Curs d'inducció a la docència universitària* (amb la mateixa direcció de les Jornades) que s'ha celebrat, al llarg de tot l'any acadèmic, amb la participació d'una quarantena de docents de totes les divisions. El curs ha comptat amb un especial suport econòmic i humà de la Divisió II. Aquest curs va ser dissenyat en base a l'experiència d'un curs de postgrau realitzat en aquella divisió l'any anterior, un cop feta l'avaluació pertinent. Fem una bona valoració de l'experiència.

5.2. INFORMACIÓ I SEGUIMENT DELS PROJECTES D'INNOVACIÓ REFERITS A FORMACIÓ DEL PROFESSORAT

Com s'ha fet d'altres anys, la Secció d'Universitat ha supervisat els Projectes d'Innovació Docent de la modalitat A (formació del Professorat Universitari), de la convocatòria de l'any 2000 i informat els de la convocatòria corresponent a l'any 2001. Aquesta actuació va ser realitzada per expressa delegació del GAIU. En aquest marc s'ha assistit i moderat les sessions informatives convocades pel Vicerectorat de Docència en cada una de les divisions.

Els projectes de Formació del Professorat de la convocatòria 2001 són 27.

5.3. COL·LABORACIÓ AMB DIVERSES INICIATIVES INSTITUCIONALS

La Secció d'Universitat ha col·laborat en l'organització de diverses Jornades de debat i reflexió organitzades en la UB per tal de fomentar la millora del professorat en la seva formació acadèmica. Així:

- > En la Divisió II, el dia 30 de gener, es van coorganitzar unes *Jornades de Recerca*, adreçades a grups de recerca en procés de consolidació. Assistiren 61 persones. Les conclusions foren recollides a la web de la divisió.

Els dies 12 i 13 de juny s'organitzaren també, amb col·laboració amb la mateixa Divisió, les *V Jornades de Docència* d'aquella Divisió. El tema central va ser el procés d'avaluació d'aprenentatges de l'alumnat.

- > La Secció d'Universitat ha col·laborat en la preparació d'algunes activitats de formació realitzades en el marc de la Divisió III, bé per part d'algun grup d'innovació o en la preparació d'alguna Jornada d'Innovació.
- > A la Divisió IV s'han realitzat alguns assessoraments a la Facultat de Farmàcia. El 24 de gener i el 10 de juliol es celebren dues Jornades de Treball a Bellvitge per l'ensenyament de Podologia. La primera de caràcter genèric sobre l'acció tutorial en la UB. La segona per posar en marxa el PAT d'aquell ensenyament.
- > S'ha col·laborat amb l'OSSMA en l'organització de dos cursos sobre prevenció d'activitats amb risc de radioactivitat. Hi van participar 22 persones.
- > S'han tingut diferents contactes amb responsables de l'Escola de Treball Social per temes de formació. El 5 de febrer vàrem assistir a la inauguració d'unes Jornades de formació dedicades a la *Creativitat a la docència universitària*.
- > A invitació del Departament d'Universitats, vàrem assistir a les Jornades sobre la Universitat Catalana, participant en una de les sessions amb una ponència sobre "*La formació del professorat universitari*", a càrrec del Dr. S. Carrasco.

5.4. ACTIVITATS CO-ORGANITZADES AMB ALTRES UNIVERSITATS I ENTITATS

- 1) El dia 25 de juny, en la sala d'actes de l'edifici Vertex de la UPC, es celebrà un segon seminari, organitzat pels ICEs de la UB, de la UAB, de la UPC i de la URV, sobre "el portafoli docent". Hi assistiren una trentena de professors/res de la nostra universitat. L'acte fou inaugurat pel Director General d'Universitats de la Generalitat de Catalunya. El seminari tenia com a títol "*El portafoli docent: una eina per avaluar la docència*". Hi participà el professor Christopher Knapper, director de l'Instruccional Development Center de la Universitat Queen's del Canadà.
- 2) Els dies 1, 2 i 3 de juliol es celebrà a Tarragona el *II Congrés Internacional de Docència i Innovació universitària*, amb l'assistència de 330 congressistes i la presentació de 263 comunicacions orals i comunicacions pòsters.

El tema del Congrés es concretaria en tres grans apartats que ordenarien les sessions:

- a) La implantació de les TICs en la docència i la innovació universitària.
- b) Estratègies docents per a la millora de l'ensenyament-aprenentatge de l'alumnat.
- c) Avaluació de la docència universitària i innovació.

Les comunicacions foren seleccionades pel Comitè Científic, seguint criteris de qualitat, d'entre les 360 comunicacions abreviades rebudes.

El Congrés va ser co-coordinat pels ICEs de la UB, la UAB, la UPC i la URV. A part d'altres tasques puntuals, l'ICE de la UB va assumir les de la secretaria tècnica i la coordinació dels Comitès.

Al marge de la valoració definitiva que faci el Comitè Organitzador, constatem que aquesta segona edició ha vingut a consolidar la col·laboració institucional entre els ICEs co-organitzadors. Valorem molt especialment el bon clima de treball del Comitè Executiu i dels seus col·laboradors. També creiem significatiu i digne de ser remarcat el treball realitzat pel Comitè Científic, tant en la selecció de comunicacions com en la moderació de les sessions del Congrés.

5.5. PERSPECTIVES PER AL CURS 2002-2003

Les perspectives del curs vinent estan marcades per dos objectius prioritaris de la Secció:

- Mantenir l'oferta actual en formació acadèmica del professorat.
- Aprovar d'un pla plurianual d'activitats, basat en la realització prèvia d'un informe sobre les necessitats de formació acadèmica del professorat.

En concret ens proposem dur a terme les següents accions:

1. Planificació de les línies d'actuació de l'ICE en els camps següents:
 - Creació d'un diploma d'iniciació a la docència universitària;
 - Formació per a la gestió i la política universitària;
 - Formació de tutors;
 - Formació instrumental per a la docència;
 - Formació en la integració de les TICs a la docència universitària;
 - Formació per a la convergència europea i la introducció del sistema europeu de transferència de crèdits.
- En la mida del possible s'avançarà amb accions concretes i programes pilot, quan les línies generals i les disponibilitats econòmiques estiguin definides i delimitades amb la concreció necessària per al seu desenvolupament. Per a fer possible aquestes línies d'actuació es constituïran "grups de treball" específics durant el curs.
2. Atenció a les demandes institucionals de col·laboració i assessoraments per part de les divisions, els centres, els departaments i consells d'estudis i altres organismes de la UB per al desenvolupament dels Plans d'Ensenyament.
3. Organització de cursos d'iniciació i aprofundiment, per la integració de tecnologies de la informació i la comunicació en la docència, per tal de donar resposta a les necessitats de formació en TICs detectades a l'informe elaborat per l'ICE en el decurs d'aquest curs acadèmic.
4. En el camp de "la formació del professorat novell" es donarà continuïtat al "*Curs d'Inducció a la docència universitària*" i s'obriran línies d'actuació de caràcter virtual en aquest camp.
5. En el camp de la innovació en la docència universitària, l'ICE assumirà funcions i competències en l'àmbit de la formació del professorat.

6. FORMACIÓ DE PROFESSORAT D'ESCOLES D'ADULTS (CONVENI DGFA/ICE-UB)

Amb data 19 de juny de 2000 es va signar un conveni de col·laboració entre el Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya i l'ICE de la Universitat de Barcelona per a la Formació de Professorat d'Escoles i Aules de Formació de Persones Adultes. La Coordinació de les activitats derivades d'aquest conveni està a càrrec del professor José Palos.

Les accions a desenvolupar són:

- 1) Col·laborar en la detecció de necessitats de formació permanent dels formadors de persones adultes i en la recerca.
- 2) Elaborar un pla de formació de formadors de persones adultes.
- 3) Organitzar cursos, jornades, seminaris, assessoraments i altres activitats. Els cursos s'oferiran en modalitats presencial, semipresencial i virtual.

6.1. ACTIVITATS REALITZADES

- ***Detecció de necessitats de formació de professorat***
Revisió, comunicació al professorat i exposició a la pàgina web de l'ICE. Elaboració de base de dades sobre les necessitats formatives del professorat.
- Jornades sobre ***"Tècniques d'estudi i estratègies d'aprenentatge per a les persones adultes"***
Dies 17 i 18 de setembre de 2001, mati i tarda.
- Jornades sobre ***"Didàctica de l'anglès"***
Tema: "Interacting Techniques for an Adult ELT Environment"
Dies 12 i 14 de novembre de 2001
- Jornades de formació sobre ***"Didàctica de les ciències socials"***
Tema: Didàctica de la Història de l'Art.
Dies: 20-22-27-29 de Novembre de 2001
- Jornades de formació sobre ***"Didàctica de l'àmbit de les matemàtiques, de la ciència i la tecnologia"***
Tema: Matemàtiques lúdiques
Dies: 4 i 5 de desembre de 2001
- Jornades sobre ***"Tècniques d'estudi i estratègies d'aprenentatge per a les persones adultes"***
Dies 19 i 20 de desembre de 2001, mati i tarda

- ***Escola d'estiu per a professorat d'escoles d'adults***

Dies: 1 al 5 de juliol de 2002

Lloc: Universitat de Barcelona, edifici Central (plaça Universitat)

Adreçada a: Professorat d'Escoles d'Adult del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya

Nombre d'assistents: 548

Cursos impartits: 20: (10 matí i 10 tarda)

Relació del cursos:

- *Un currículum globalitzador i flexible*
- *Programació i elaboració de mòduls i unitats didàctiques (2 grups)*
- *Didàctica de la Matemàtica*
- *Didàctica del Medi Ambient*
- *El tractament integrat de les llengües*
- *L'expressió oral i l'expressió escrita*
- *L'autoformació com a recurs en els centres i aules de formació d'adults (2 grups)*
- *Estratègies d'aprenentatge en la formació d'adults (2 grups)*
- *El tractament dels valors en la formació d'adults*
- *La formació de les persones immigrades*
- *El currículum de la formació bàsica d'adults: Estructura i organització*
- *Didàctica de les segones llengües*
- *Didàctica de les Ciències Socials*
- *Tecnologia: Continguts i didàctica*
- *Elements didàctics per a la formació de les persones adultes amb dificultats d'aprenentatge*
- *Resolució i transformació de conflictes en la formació d'adults*
- *Sistemes metodològics per a l'ensenyament de la llengua a les persones immigrades*

6.2. PERSPECTIVES DE FUTUR

Signatura de conveni amb DGFA i participació en les activitats següents:

- Disseny i organització de cursos de formació.
- Assessorament a 3 projectes de centre.
- Seguiment i assessorament de 2 grups de treball.
- Organització de projectes de recerca.
- Possible organització de la segona Escola d'Estiu.

7. PREMI PAU VILA

Durant el present curs s'ha dut a terme la resolució dels premis de la convocatòria del 14è Premi Pau Vila destinat a reconèixer les iniciatives i els treballs fets en l'àmbit educatiu que contribueixin al coneixement i respecte del medi geogràfic i natural.

El jurat es va reunir el dia 3 de juny als locals de l'ICE i va acordar els següents premis:

1er Premi Pau Vila *PROJECTES D'EDUCACIÓ AMBIENTAL*
Pilar Macià Querol i M. Luisa Serrano Zuñeda
Barcelona

1er Accèsit *EL RAVAL. Una perspectiva didàctica*
Josep M. Escoda i Vilà
Barcelona

2on Accèsit *LA RIERA D'ÒDENÀ I ELS SEUS VOLTANTS*
Col·legi d'Educació Infantil i Primària Castell d'Òdena
Montserrat Lladó Vich
Òdena

Els Premis van ser lliurats el dia 5 de Juny a l'Aula Ramon i Cajal de l'Edifici Històric en una acte en el qual el Dr. Joan Vilà Valentí va glossar la figura de Marc Aureli Vila, fill d'en Pau Vila i que havia estat membre del jurat dels Premis des de la primera convocatòria.

8. SEMINARI LLENGÜES I EDUCACIÓ

El relació amb l'àmbit temàtic del Seminari (Plurilingüisme i Educació), s'han realitzat al llarg del curs acadèmic 2001-2002 les següents activitats:

8.1. XXIII SEMINARI LLENGÜES I EDUCACIÓ

Els dies 30 i 31 de maig i 1 de juny de 2002 es va celebrar, a l'Aula Magna de l'Edifici Històric de la UB, el **XXIII Seminari Llengües i Educació**, dedicat al tema "Ensenyar llengües en la diversitat i per a la diversitat". Aquesta edició del Seminari, organitzada, com les darreres, en col·laboració amb l'ICE de la Universitat de Girona, es va fer coincidir amb la primera reunió de la Xarxa Temàtica "L'Educació Lingüística i la Formació d'Ensenyants en Situacions Multiculturals i Multilingües", la qual està formada per 18 grups de recerca de 14 universitats diferents i és coordinada per la Universitat Autònoma de Barcelona.

Al Seminari es van presentar un total de sis conferències, quatre de professors estrangers i dues de professors de l'Estat Espanyol. Hi hagué també tres sessions de la Xarxa Temàtica, en les quals es discutiren un total de nou ponències, agrupades al voltant dels

següents temes: "Fenòmens sociolingüístics derivats del multilingüisme", "La formació del professorat en situacions multilingües" i "La recerca de la diversitat lingüística i cultural". Finalment, el programa del Seminari incloïa també vint-i-vuit comunicacions, agrupades en sis blocs temàtics: L'ensenyament de llengües entre parlants de llengües romàniques, Nous immigrants i TAEs, Polítiques i actituds lingüístiques, Els materials en els nous contextos d'ensenyament multicultural i multilingüe, L'espanyol com a llengua estrangera i Models, coneixement i usos lingüístics al País Basc i a Catalunya.

Van participar a les sessions uns cent cinquanta especialistes (professors, investigadors, tècnics de les administracions educatives, etc.) procedents principalment de Catalunya, el País Basc, el País Valencià i les Illes Balears, juntament amb representants d'altres comunitats de l'Estat Espanyol i alguns de la resta d'Europa i dels Estats Units d'Amèrica.

Tant l'experiència de col·laboració en l'organització amb la Xarxa Temàtica, com el contingut i el desenvolupament de les sessions del Seminari van ser valorats molt positivament. És previst que les actes del Seminari es publiquin en els propers mesos.

8.2. REVISTA-FÒRUM SOBRE PLURILINGÜISME I EDUCACIÓ

Creació de la **Revista-Fòrum sobre Plurilingüisme i Educació**.

Números publicats al llarg del curs 2001-2002: Número 1. Estiu 2002. *Ensenyar llengües estrangeres: com més aviat millor?*

Articles-motor inicials:

Carme Muñoz i equip (Universitat de Barcelona): *En torno a los efectos de la edad en el aprendizaje escolar de una lengua extranjera*

Jasone Cenoz (Universitat del País Basc): *El aprendizaje del inglés desde educación infantil: efectos cognitivos, lingüísticos y afectivos*

8.3. CURS DE POSTGRAU EN EDUCACIÓ PLURILINGÜE

Organització del **Curs de Postgrau en Educació Plurilingüe**, de 160 hores de durada. La primera edició és previst que es desenvolupi al llarg del curs 2002-2003.

Adreçat a professors d'educació infantil, primària, secundària i de persones adultes, planificadors i administradors de l'educació i investigadors, el curs és impartit per professors dels Departaments de Didàctica de la Llengua, Filologia Catalana, Filologia Semítica, Lingüística, Psicologia Bàsica i Psicologia Evolutiva i de l'Educació de la Universitat de Barcelona; del Departament de Didàctica de la Llengua, de la Literatura i de les Ciències Socials de la Universitat Autònoma de Barcelona; i del Departament d'Educació i Psicologia de la Universitat de Girona. Direcció: Joan Perera i Liliana Tolchinsky. Coordinació: Dolors Ferrer.

8.4. PUBLICACIONS

Perera, Joan (ed). *Llengües i Educació. L'aportació del Seminari de Sitges*. ICE Universitat de Barcelona. Barcelona, 2001.

El volum, editat en commemoració de l'Any Europeu de les Llengües, inclou els índexs (de seminaris, d'autors i de matèries) dels vint-i-cinc anys de seminaris i els discursos pronunciats en l'acte de celebració del XXV aniversari i d'homenatge al Dr. Siguan que tingué lloc el mes de maig de l'any 2000.

8.5. ALTRES ACTIVITATS

8.5.1. Celebració del Dia Europeu de les Llengües

Organització d'un acte commemoratiu el dia 26 de setembre de 2001. Aula Magna de l'edifici històric de la UB. Programa:

1. *La Universitat i l'Any Europeu de les Llengües*. Intervencions de Jesús Garanto (Director de l'ICE), Lluís Jou (Director General de Política Lingüística) i Joan Tugores (Rector de la UB).
2. *Taula rodona sobre "La diversitat lingüística i l'escola"*. Participants: Joan Argenter (UAB i Institut d'Estudis Catalans), Margarida Cambra (UB), Jesús Tuson (UB) i Ignasi Vila (UdG); coordinació: Joan Perera.

8.5.2. Col·laboració amb la Càtedra UNESCO Llengües i Educació de l'Institut d'Estudis Catalans

Nomenament de Joan Perera com a membre del Consell Assessor de la Càtedra.

8.5.3. IV Simposi Llengua, Educació i Immigració

Tasques preparatòries del IV Simposi, coorganitzat pels ICEs de la Universitat de Barcelona i de la Universitat de Girona, que se celebrarà a Girona els dies 21-23 de novembre de 2002, amb el tema "El tractament de la diversitat: qüestions organitzatives". Participen el Comitè Científic, per part de l'ICE de la UB, Miquel Siguan, Miquel Martínez i Joan Perera.

9. JORNADES I CONGRESSOS

- *Dia europeu de les Llengües*
Barcelona, 26 de setembre de 2001
- *Condicions postmodernes*
Activitat organitzada en col·laboració amb el MACBA
Barcelona, 15 d'octubre a 5 de desembre de 2001
- *L'art, generador d'aprenentatges. XIV Trobada de plàstica*
Barcelona, 20 d'octubre de 2001
- *Estratègies i recursos pel canvi metodològic a l'ensenyament secundari*
Barcelona, 16 de novembre de 2001
- *X Tallers de llengua i literatura catalanes a l'ensenyament secundari*
Activitat organitzada en col·laboració amb el Departament d'Ensenyament
Barcelona, 8 i 9 de febrer de 2002
- *Jornada sobre valors, diversitat i acció tutorial*
Barcelona, 11 de maig de 2002
- *Ensenyar llengües en la diversitat i per la diversitat. XXIII Seminari de Llengües i Educació*
Barcelona, 30, 31 de maig i 1 de juny de 2002
- *III Jornades Repensar l'Educació des dels Projectes de Treball*
Barcelona, 1 i 2 de juliol de 2002
- *II Congreso Internacional de Docencia Universitaria e Innovación*
Tarragona, 1 a 3 de juliol de 2002
- *I Escola d'Estiu de les Escoles d'Adults*
Activitat organitzada en col·laboració amb el Departament de Benestar Social
Barcelona, 1 a 5 de juliol de 2002

10. MÀSTERS I POSTGRAUS

- ✓ *Màster presencial d'Educació en Valors*, que s'havia iniciat el curs passat, amb la participació d'un total de 15 alumnes, que ja havien realitzat el postgrau en edicions anteriors.
- ✓ *Màster virtual amb el títol Democràcia y educación en valores en Iberoamèrica*, adreçat a professorat de països iberoamericans, en el que hi han participat 220 alumnes.

- ✓ Tercera edició del programa de *Màster Multimèdia Educatiu*, adscrit a l'Institut de Ciències de l'Educació.
- ✓ Segona edició del Curs de Postgrau *Educació en el lleure: gestió i direcció*, en col·laboració amb la Fundació Catalana de l'Esplai. Aquesta segona edició, considerada per l'alumnat i els organitzadors com a molt satisfactòria, tindrà continuïtat en noves col·laboracions amb el nostre Institut. S'han fet ja els primers contactes en aquesta direcció.
- ✓ Organització del *Curs de Postgrau en Educació Plurilingüe*, de 160 hores de durada. La primera edició és previst que es desenvolupi al llarg del curs 2002-2003.
- ✓ S'està realitzant un projecte de curs (postgrau/màster) sobre *La tutoria a secundària obligatòria*, pel curs 2002-2003, amb part presencial i part virtual.

11. PUBLICACIONS

11.1. CUADERNOS DE FORMACIÓN DEL PROFESORADO. EDUCACIÓN SECUNDARIA (ICE-UB / Horsori)

Aquesta col·lecció es va iniciar durant el curs 1997-98 com a resposta a les noves necessitats de la formació inicial del professorat d'ensenyament secundari. Fins al moment actual s'han editat 16 títols en què es cobreixen les assignatures comunes i les principals didàctiques específiques.

Durant el present curs s'ha editat el títol:

- *Elementos prácticos para la enseñanza de la economía.*
C. Moslares i Lucinio González

Es troben en preparació:

- *Los Institutos de Educación Secundaria: organización y funcionamiento.*
Serafin Antúnez
- *Ciencia, Tecnología y Sociedad.*
M.A. Quintanilla y E. Aibar

S'han reeditat dos volums

11.2. CUADERNOS DE EDUCACIÓN (ICE-UB / Horsori).

És la col·lecció que defineix millor la línia editorial de l'ICE durant els últims anys. Durant aquest curs s'han editat:

- *Escribir y leer a través del currículum.*
L. Tolchinsky y R. Simó
- *¿Qué significa intervenir educativamente en desadaptación social?*
M. Guasch y C. Ponce

Es troba en preparació:

- *Intercambiar vivencias y reconocerse en la escritura*
Francisca Pérez Romero
- *Currículum de l'Educació Física*
Teresa Lleixà

S'han reeditat 3 volums especialment destinats a la venda a Llatinoamèrica.

11.3. CUADERNS DE FORMACIÓN PROFESIONAL

Mitjançant un conveni de col·laboració amb el Consorci de Cambres de Comerç, Indústria i Navegació de Catalunya s'ha editat el volum onzè d'aquesta col·lecció que, pel seu interès per a la resta de l'Estat ha estat traduït al castellà:

- *Aprender la empresa a l'escola*
Miquel -Muç Vall (Coord.)
- *Aprender la empresa en la escuela*
Miquel -Muç Vall (Coord.)

11.4. REVISTA ENSEÑANZA DE LAS CIENCIAS SOCIALES. Revista de investigación

Per una iniciativa conjunta amb l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, s'ha iniciat l'edició d'una Revista d'investigació en el camp de la didàctica de les Ciències Socials. Tal com s'indica en el primer número els objectius que es pretenen assolir són:

- donar a conèixer treballs de recerca que es realitzen en didàctica de les ciències socials
- aprofundir en la base teòrica i pràctica dels mateixos
- presentar noves línies i nous temes d'investigació.

El projecte està regulat per un conveni de col·laboració entre la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma.

La direcció és conjunta : Joaquim Prats (UB) i Pilar Benejam (UAB).

11.5. COL·LECCIÓ TEAM

En col·laboració amb el Gabinet d'Avaluació i Innovació Universitària i Edicions Universitat de Barcelona s'han editat en forma de CD-ROM, els títols:

- *Estadística descriptiva bàsica*
Mercedes Torrado (Coord.)
- *Clicat. Curs interactiu de Llengua Catalana*
Caterina Martínez Taberner (Coord.)

11.6. ALTRES PUBLICACIONS

S'han editat també:

- *Art i Matemàtiques. XIII Trobada de Plàstica*
Jordi Caja Francisco (Coord.)

- *Música i Mitjans de Comunicació. III Jornades de Música*
Cristina Fuertes (Coord.)
- *Llengües i Educació. L'aportació del Seminari de Sitges*
Joan Perera (ed.)
Aquest volum és un índex dels seminaris, autors, matèries dels 25 Seminaris de Llengües i Educació organitzats per l'Institut de Ciències de l'Educació.
- *II Congreso Internacional Docencia Universitaria e Innovación*
Salvador Carrasco (Coord.)
- *Homenatge a Jesús Garanto. Barcelona, 13 de juny de 2002*